

Rena barnleken

från kottedjur till Pokémon

Bilder och texter från utställningen
6/6 2017 – 31/8 2017

Rena barnleken

från kottedjur till Pokémon

Husmusen behöver den i en vecka, antilopen ett par månader. Vi människor är beroende av den i minst 13-14 år. Det handlar om den livsviktiga leken! Sommarutställningen 2017 visade lekar och leksaker då och nu, med plats för fascination och minnen men också för egen lek och fantasi.

LEK och LEKSAKER

VAD ÄR LEK? VEM LEKER?

Husmusen behöver den i en vecka, antilopen i ett par månader. Vi människor är beroende av den i minst tretton-fjorton år. Det handlar om den livsviktiga leken.

Lek har beskrivits som ”barnens arbete” eller ”en mental inställning och ett förhållningssätt till verkligheten”. Barndomens lek lär oss att fungera som människor, genom den utvecklar vi kommunikation och socialt samspel, genom den övar vi på att leva livet. Leken bygger självförtroende och självkänsla. Där har man makten att förändra och bestämma hur det ska bli. Att leka är generellt också väldigt kul!

Är det bara barn som leker? Nej, fantiserar gör man i alla åldrar. Även vuxna spelar spel och lägger pussel. Hur ska man se på vuxnas diktande, måleri, modellbygge, idrott? Är det fortfarande lek om resultat och prestation är viktiga? Också djur leker, främst ungar men även vuxna individer. Troligen handlar det också här om träning för verkliga situationer och rolig avkoppling.

HUR LEKER MAN?

Allt är möjligt i leken. Vuxna kan bli barn, barn kan vara vuxna, indianhövdingar eller vargar. Plötsligt är det natt men lika snart är det dag igen. Man kan besöka medeltiden och dinosaurierna samma dag eller vara både i öknen och i rymden.

Man kan leka ensam eller med andra. Om man är fler gäller det att alla är med på vad och hur man leker.

En del lekar har mycket regler som sällskapsspel, gömme, Röda–Vita rosen. Andra lekar härmar verkligheten såsom att leka doktor, skola, affär. Det finns också lekar som helt bygger på deltagarnas fantasi, soffan kan plötsligt bli ett rymdskepp bemannat av pirater. Den gamla vanliga Barbie-dockan kanske får vara rymdpilot och att leka skola kan övergå i Kriget kommer.

Även klädseln har betydelse för leken. Är man för fint klädd kanske man inte får leka hur man vill. Är man obekvämt klädd (åtsittande, skaver) kan leken försvåras. För ett par år sedan uppmärksammades att flickkläder satt åt mer än pojkklander även om de angavs som samma storlek. Har man inga varma kläder vill man inte vara ute och leka, och är man för varm svettas man.

LEKEN FÖRR

Hade barn förr i tiden möjlighet att leka eller sattes de i arbete istället? Lekte barn på stenåldern? Det finns inget enkelt svar. Vilka möjligheter ett barn har till lek är ofta beroende av i vilket samhälle, vilken tidsepok och familj det växer upp.

Både under forntid och medeltid busade och lekte säkert barn precis som idag, men spåren är få.

I barngravar från det vikingatida Birka har arkeologerna hittat såväl leksaker som smycken och vapen. Smyckena och vapnen är samma som i de vuxnas gravar och tyder på att barnen fick bli vuxna ganska tidigt och hjälpa till med de dagliga sysslorna. Men det fanns säkert också tid för lek, antingen hemma på gården eller i naturen runt omkring.

Genom historien har leken ofta använts till att lära barnen och fostra dem i olika roller: flickorna skulle läras kvinnoarbete och pojkar mansarbete.

Under 1800-talet kunde många stadsbarn bara leka på gatan; inne kanske det bodde 10 personer i ett rum och ute fanns det ingen gård att leka på.

I och med att skolan blev obligatorisk slapp många barn arbete vissa perioder, och på rasterna fick de träffa andra barn och leka. När lekskolan infördes sa namnet att leka och att lära hör ihop.

BRUMMARE

Brummare, eller vinare som den också kallas, kan tolkas som ett musikinstrument, ett kultiskt föremål eller varför inte en leksak. Det finns ett fynd av en brummare i Danmark (från Kongemosen) som är gjord av ben, är 11 cm lång och dateras till stenålder, c:a 6500 år f. Kr.

VAD ÄR EN LEKSAK?

Allt kan vara en leksak: en pinne är en flygplansspak och en stol är en häst. Det finns specialtillverkade leksaker för olika syften: dockor, bilar, sällskapsspel. Dessa kan också användas på ett sätt som tillverkaren kanske inte tänkt sig: bilen blir en u-båt och dockan en zombie. Eller också leker man helt utan saker och allt finns i fantasin, som det flygande tefatet som anfaller eller draken som lurar i hallonlandet. Det har varit skillnad på leksakerna bland rika och leksakerna bland fattiga. I många tider och länder har det varit ont om köpleksaker och man har fått tillverka själv, som kor av kottar med pinnar som ben eller hemslöjdade dockor.

Fortsättning nästa sida

Det finns flertusenåriga rester av dockor och bollar och minimodeller av redskap och djur. Det är svårt att veta om de varit leksaker för barn eller inte. I det vikingatida Birka har arkeologerna hittat föremål som kan vara leksaker, bland annat en anka av horn, bjällror av brons och ”snurrben”. Snurrbenet har ett hål som man trär snören igenom. Man drar i snörena och får fram ett surrande ljud. Medeltida fynd som kan ha varit leksaker är till exempel en leksakshäst, ett träsvärd och skridskor av ben.

Sällskapsspel (bordsspel, spelplansspel) har funnits i många tusen år. De bestod oftast av en bana som man flyttade pjäser på med hjälp av tärningsslag. Oftast är det turen som avgör men ibland krävs även skicklighet. Kulspelet är också mycket gammalt. Leksakerna har förstås också utvecklats genom nya upptäckter och uppfinningar såsom elektriciteten, plasten och den digitala världen.

DEN ONYTTIGA LEKEN OCH DEN JOBBIGA

Det har debatterats om vissa lekar och leksaker är onyttiga: ska barn få ha leksakspistoler eller plastsvärd och leka krig? Ska de få leka doktor och titta och ta på varandras kroppar? Vad ger Barbie-dockans kroppsbyggnad för ideal? Ska vuxna lägga sig i och få barn att välj leksaker beroende på vad de vuxna tycker är lämpligt? Har könet på barnet någon betydelse?

Ibland blir leken jobbig, när någon (en vuxen eller andra barn) vill bestämma över andra och man känner sig tvungen att leka.

Leksaker har skyllts för att vara för kommersiella eller allt för pedagogiska. En del leksaker har visat sig rent fysiskt farliga såsom småprylar man kan svälja eller giftig plast.

På 1980-talet kom fickspelen, tv-spelen, speldatorerna. Här uppstod en debatt om spelen i sig var skadliga, eller om det i alla fall var onyttigt att sitta still inomhus med dem. Debatten går vidare och har i dag förstärkts av trenden med Pokémonspelade barn och vuxna i trafiken.

NÅGRA POPULÄRA KÖPLEKSAKER FÖRR

Från Tyskland kom på 1800-talet de populära plåtleksakerna, ofta uppvriddbara. I Sverige startade Gemla leksaksfabrik 1866, som främst tillverkade leksaker av trä. År 1884 kom företaget BRIO (Bröderna Ivarsson i Osby), som också gjorde träleksaker. BRIO blev även importör av t.ex. Märklin-produkter och Barbiedockor.

Klippark att göra modeller av, t.ex. slott och båtar, var mycket populära för 100 år sedan. Särskilt tidningen Allers var en pålitlig källa. Den som hade råd kunde beställa leksaker från Åhlén & Holm.

Meccano, ett byggsystem av metallbitar, uppfanns 1901 och hade sin storhetstid cirka 1930-60. Tågbanor av olika slag var populära både hos små och stora. De mest ambitiösa byggde upp hela landskap omkring sin järnväg.

Lego är ett system av byggelement av plast som kom till i Danmark 1949. Namnet Lego kommer från danskans *leg godt*. Man kunde bygga med klossarna efter modell eller fritt. Senare tillkom träd, figurer m.m.

DOCKOR OCH KLIPPDOCKOR

En del dockor var så fina att barnen inte fick leka med dem utan bara titta. Hos andra bestod dockan av ett vedträ i en tygklut. Om man inte hade råd att köpa en hel docka kunde man köpa ett löst huvud och sätta på en hemgjord tygkropp.

I Frankrike fanns redan på medeltiden dockor som föreställde vuxna kvinnor. De var inte avsedda för barn utan för vuxna som kunde se det nya modet och byta kläder på dockorna. Ett modernt exempel är Barbie, som också mest var till för att byta kläder på. Hon fick sedan kompisarna Ken och Skipper och andra, och man kunde fantisera ihop hela livshistorier för dem.

Lite mindre barn, oftast flickor, lekte mestadels med dockor som föreställde babyflickor och småflickor. På 1960-talet kom även dockor som föreställde pojkar och babydockor med annan hudfärg. De finaste dockorna kunde blunda och hade rörliga armar och ben. Det fanns dockor som kunde "prata" och dockor som kunde "kissa". Det kom även dockor som föreställde speciella karaktärer, som exempelvis Stålmannen, Luke Skywalker eller Action man. De var avsedda för lite äldre barn, med pojkar som främsta målgrupp.

Klippdockan kom till på 1700-talet, också de främst till för vuxna kvinnor. Sedan blev de avsedda för barn. De flesta klippdockorna fick man ur tidningar men man kunde också rita egna.

NALLAR OCH MJUKA DJUR

Nallebjörnen sägs ha gjorts populär i samband med att USA:s president Edward ”Teddy” Roosevelt skonade en björnunge vid en jakt. Snart tillverkades mjuka björnar med presidentens smeknamn som maskotar, och sedan som leksaker. Nallen anses (åtminstone i väst) som den vanligaste första leksaken ett barn får. Berättelser som Nalle Puh och Paddington har ytterligare bidragit till nallens popularitet.

Andra mjuka djur – såsom hundar, katter, kaniner – är också vanliga. De kan både fungera som kramdjur i sängen och som deltagare i leken.

LEKSAKERS LIV

Leksaker är vanliga presenter till jul och födelsedagar. Många kan berätta om när de fick önskeleksaken. Andra minns hur besvikna de blev när de önskat sig något men fått en helt annan sak. Och givarna har varit med om att barnen lekt med kartongen istället för med presenten.

Det påstås att ett genomsnittligt svenskt barn har 500 leksaker. Vart tar gamla leksaker vägen? Många slängs när de är trasiga eller för att barnen tröttnat. Andra säljs på Blocket eller får nya ägare på bytesdagar. De kan ges till yngre släktingar eller bekantas barn. De kan även köpas som dyra samlarobjekt eller sparas som slitna men älskade vänner.

LEK OCH LEKSAKER I REKLAMEN

Genom reklamen har man länge kunnat se vad som finns att tillgå. En del reklam är riktad direkt till barnen. Ibland använder sig reklammakarna av lek för att sälja andra produkter såsom godis och tidningar. Även reklam riktad till vuxna kan syfta på lek och leksaker.

LEK OCH LEKSAKER I DAG

Här följer svaren från några som är barn i dag:

Favoritlekar

Under hökens vingar kom, Rött ljus, Kurragömma, Dunken, Ett, två tre rött ljus, Datten, Inte nudda golvet, Bro bro breja.

Favoriter fri lek

Gunga, cykla, hoppa studsatta och klättra, Leka i kojan och i dungen, Samla sniglar (leka med dem och hålla i dem), Måla, Hoppa studsatta, Spela sällskapsspel, Kasta pil, Leta Pokémon, Leka vattenkrig, Brottas med brorsan, Leka med legogubbarna, Köra bilar, Samla pinnar och leka med dem, Leka med dockorna.

Favoritleksak

Gosedjur (3 favoriter nu är Heffa, Pluto och Pandis)(vildsvinet och kaninen), Skrållan, Bilar och tågbanan, Lego och Legogubbar, I-paden, Briotågbanan och bilar, Pilbågen, Dockhus, Barbie, Ponny.

LEKSAKSTILLVERKNINGEN I VARTOFTA

Vartofta var tänkt som en leksaksmetropol och under 1940-50-talet fanns här två leksaksfabriker. Den ena tillverkade leksaker i trä, den andra i plast. Av dessa var Torshå Träindustri mest känd. Denna leksaksfabrik startades 1945-46 i Vartofta av Torsten Håkansson från Småland, och med sig hade han tre smålänningar som blev anställda. Tillverkningen skedde i ett hus som ägdes av virkeshandlaren Härold Andersson. Fram till slutet av andra världskriget 1945 hade där tidigare funnits tillverkning av möbler av en herr Söderlund, och kvar fanns maskiner att tillgå vilket var en fördel för Torstens del. Om huset sedermera köptes eller enbart hyrdes av Härold är okänt.

De leksaker i trä som tillverkades var stora leksaker - alla slags fordon såsom traktorer, bilar, lastbilar, tåg och båtar, men även gunghästar. Det gjordes stora serier i materialet furu. Maskiner som användes var bandsåg, justersåg, planhyvel, rikthyvel, kutterhyvlar, fräs, bandputs samt en kompressor för sprutlackering. Varje artikel hade sin egen färgsättning. De fyra smålänningarna fick var sitt ansvarsområde; Ville måleriet, Olle verkstaden, Kalle sammansättningen och ägaren Torsten hade ansvar över kontoret.

Dessutom åkte han omkring och sålde, de sista åren på torget när det var marknad. Totalt var det ett tiotal anställda. Konkurrent var leksakstillverkaren BRIO i Osby.

Kurt arbetade några månader under 1947 hos Ville i måleriet. Arbetsuppgifterna var att bära målade träleksaker på brickor till tork. Kurt tjänade cirka 1 kr/tim. Detta att jämföras med leksakernas pris som han tyckte inte var dyra, troligen under 3 kr. Kurt minns också att en baddräkt kunde kosta 3,50 kr, en kamera 9 kr och en cykel mellan 76 och 96 kr. Leksakerna hade olika förlagor av bil- och lastbilsmodeller från bl.a. Ford och International. De var välgjorda när det gällde detaljer men problemet var att de gick sönder. Då de var så stora satte sig barnen på dem och hjulen höll inte för det. Kurt tror att tillverkningen upphörde 1952-53.

Kurt berättade att han även arbetade några månader under 1947 på den fabrik som gjorde leksaker i plast. 1945-46 hade ingenjör Langer från Göteborg köpt ett hus i Vartofta och startat sin tillverkning. Huset hade tidigare ägts av två bröder, Arnold och Ingvar, som byggt det och haft en verkstad. Langers fabrik kallades kort och gott ”Plasten” i folkmun, hade tio-tolv anställda och körde två-skift.

Fortsättning nästa sida

I början tillverkades bollar i fabriken. Langer hade skapat en egen sammansättning av plast. Under 1940-talet skedde en allmän utveckling av många nya plaster, dessförinnan hade materialen bakelit och ebonit använts. En över- och underdel formades av plastdeg som därefter sattes ihop med en klammer för att ”bakas” i en ugn. Bollarna fanns i färgerna blått, rött och grönt. Alla bollar testades i en bana där de rullades, ramlade ner i olika stora hål och blev så sorterade efter storlek. De bollar som blev godkända hade bra studs. Dock var inte tillverkningsproceduren tillräckligt utvecklad så precisionen var inte den bästa. När plastdegen skulle pressas blev det olika tjockt och bollarna höll inte måttet. Det var bara cirka en femtedel som godkändes, resten hamnade på soptippen i Vartofta. Detta blev till glädje för många barn som var där och hämtade bollar att leka med. Bättre gick det för Langer när han utvecklade sin verksamhet med att göra uppblåsbara plastleksaker. Det var fiskar, grodor och fåglar att leka med i vatten. Kurt tror att Langers plastindustri varade totalt i fem år.

I huset där både möbeltillverkning och Torshå Träindustri funnits håller numera Vartofta Garn & Textil till. Plastleksakerna tillverkades i det hus som numera inrymmer en smedja. Det ligger på väg upp mot det gamla mejeriet i Vartofta.

LEKMINNEN

*”Jag önskade mig ett dockskåp
men när de andra killarna hörde det retade de mig.
Då sa jag till pappa att jag ändrat mig, men han hade
redan byggt dockskåpet. Fast då satte vi en skylt på det
med MOTELL och en parkering framför, och då
tyckte killkompisarna att det var OK.”*

*”Det kom en flicka på besök och
eftersom vi var utomhus ville jag att vi skulle
leka med mina bilar. Hon rynkade på nosen och
sa att bara pojkar lekte med bilar. Jag fattade
inte vad hon menade, jag brukade leka med
dockor inne och bilar ute.”*

*”Jag fick en uppblåsbar figur i form av
en dykare, jag blev rädd för den. Då la mina
föräldrar den i öppna spisen, sedan kröp jag
aldrig in där igen.”*

”När jag var liten och lekte med mina två killkompisar rullade de in mig i en matta. Det var på skoj men för mig blev det en skräckupplevelse. Jag kan fortfarande efter 50 år känna obehag vid minnet.”

”Som de flesta känner till var det synnerligen kärva tider under första världskrigets dagar [...] Hur skulle man då kunna skaffa kapital till en fotboll? Men nöden är uppfinningarnas moder. Det fanns i alla fall papper och snörstumpar och vad var enklare och billigare än att knyckla ihop pappret till en boll och därefter surra snören om konstverket!”

”När jag var barn behövde man inte använda säkerhetsbälten i baksätet. Jag och en tjejkompis tyckte det var roligt att öppna sidorutan och släppa ut en plastpåse fastknuten i ett långt snöre. Påsen virvlade runt och kom det en bil drog vi in snöret. Det var roligt. Pappa som körde tyckte inte det var roligt.”

"Kompisarnas lillebror vill alltid vara med och leka, fast när han fick det var han inte nöjd ändå, han tyckte våra tjejlekar var dumma. Han ville alltid leka Ronnie Peterson på racerbanan och det ville inte vi."

"Jag fick en väldigt fin gunghäst men min storebror blev avundsjuk och klippte svansen av den. Han påstod att den skulle växa ut igen."

"En av mina kamrater var innehavare av en filmprojektor. Filmen bestod av en remsa cirka en halv meter lång och hopsatt i ändarna så den bildade en ring som sedan med en vev rullades mellan ett par kugghjul. Filmens innehåll var väl föga spännande, den föreställde en katt som oupphörligt hoppade mellan en stol och en byrå. Ibland satt jag och önskade att katten skulle missa byrån . . ."

SMÅHÄSTAR

När jag var liten så brukade jag och mina vänner fråga oss ibland:

- Vad ska vi göra?

- Jo kan vi inte leka med små hästar.

Det började som en flickdröm, det var att få en egen häst. Jag växte upp på en bondgård och vi hade kossor, katter och hundar och det var alltid full fart på gården och det hände nästan alltid något. Så tråkigt var det sällan. Men trots allt så gick mina drömmar ofta till att få en egen häst. Tänk en egen häst!

Min bror hade i julklapp fått indianer med hästar i plast. Han var måttligt intresserad så jag lånade dem så ofta jag kunde. När jag åkte till stan med mamma och pappa för det skulle handlas mat, frågade jag alltid om jag kunde få springa bort till leksaksaffären. Den låg nämligen bara några butiker bort, så det var inte långt men ett helt äventyr för lilla mig. Jag viste precis var i butiken alla småhästar i plast fanns. Jag kunde stå där hur länge som helst och titta. Ibland hade de fått in helt nya som jag inte hade eller aldrig hade sett innan. Men innan jag köpte någon så vände jag och vred på alla hästarna tills jag hade funnit en med vackra ögon eller vacker teckning. När valet var gjort så betalade jag och fick hästen i en påse. Åh vad jag önskade att mamma och pappa handlat klart nu. Så jag kunde komma hem med den nya hästen, för den skulle få träffa sin nya flock.

Det var vad det blev av hela detta intresse, det blev en flock på 52 vildhästar och alla hade de alldeles egna namn.

En vildhästflock måste ha en ledarhingst och en ledardrottning och det var Ballo och Lady-Marie. Lady-Marie hade två stora starka ston som alltid fanns i hennes närhet Cindy och Jinna. Ballo hade också sin närmsta hingst och det var Silver han var störst av alla och jättestark så han kunde försvara Ballo. Även hingsten Jimmy som var otroligt snabb fanns alltid där med, det kunde vara till nytta många gånger. Tillsammans med flera andra hästar skyddade de flocken mot inkräktare, vilda djur, orkaner, torrperioder och orättvisor.

Äventyren var många för hästflocken och höll på i flera år. Vintrarna så ställdes alla upp på vardagsrumsgolvet så fick det vara prärien. Men lyckan var när det var soliga dagar ute i gröngräset på sommaren. Vi satt bredvid flocken på golvet i gräset inte bara en timme utan man lekte hela dagen ibland även dagar i sträck. Äventyrens gång hittades på allt eftersom. Enda pausen var för lunch eller när det skulle drickas kaffe, då kunde vi gå ifrån leken en stund. Vid kaffet gick man bara om mamma bakat en kaka, annars fortsatte man leka.

Fortsättning nästa sida

Mycket mobbing och utanförskap utreddes av kloka Ballo och Silver. För ibland hade jag köpt någon häst som inte alltid liknade alla andra, fint gjutna plasthästar. Utan de kunde vara av gummi. Då kunde en del flockmedlemmar vara jätteelaka och mobba eller göra fällor. Men Ballo rättade till orättvisan och gjorde den utstötta till en viktig flockmedlem. Det gjorde att alla flockmedlemmar kände sig värdefulla och hjälptes åt för flockens bästa. Alla medlemmar var bra på olika saker och fick plockas fram vid olika tillfällen då just deras egenskap behövdes.

Mina bästa kompisar hade också samlat på småhästar och vi lekte med flockarna bredvid varandra. Ibland krigade och slogs de, ibland präglades grannskapet av hjälpsamhet och gemenskap eller så var de ute på äventyr. Så den ständiga frågan blev när vi ringde varandra jag och mina vänner eller när vi träffades:
- Ska vi leka småhästar?

Foto på alla småhästarna finns på sid 119

DOCKSKÅPET

Dockskåpet var absolut en av mina favoritleksaker när jag var liten. Jag fick det i födelsedagspresent som 4-5 åring, efter att ha lekt sönder syrrans dockskåp en tid. Sakta men säkert möblerades rummen. Den givna önskingen från mig till födelsedagar eller julen var ”något till dockskåpet”. Alla egna sparslantar och veckopengar gick till samma sak. När mamma skulle gå och handla klämde jag ofta fram ”Jag vill köpa nå't” – Vad ska du köpa då?, var mammas givna replik. – Något till dockskåpet! Eftersom dockskåpsmöbler var dyra lade mamma ibland till lite grann för att jag skulle ha råd till något över huvud taget.

Familjen i dockskåpet blev större och större. Pappan och dottern Maria fick snart en mamma och systemen Anne. Sist in i familjen kom farmor och lillebror Martin som levererades i en lekhage. Ett stort bekymmer för mig var att huset bara hade ett sovrum. Här sov alltså mamma, pappa och bebisen i dubbelsängen, systrarna i en våningssäng. Stackars farmor däremot fick nöja sig med soffan i vardagsrummet, eftersom jag aldrig kom på någon annan lösning.

Dockskåpets invånare reste ibland på utflykt. Det fanns dyra bilar att köpa men till det fick jag aldrig råd utan nöjde mig med en plastbil – en så kallad Hundkoja – som mina storebröder haft. Dockorna fick inte plats att sitta men stacks in med huvudet först och fötterna ut genom rutorna.

NALLARNA

Lillebror och jag lekte ofta med våra nallar och gossedjur. Brorsans nalle hette Brum-Brum och var vit. Han var pappa till den lilla Monamiapan Chichi (Monami var en billigare kopia av gosedjuret Monchichi). Bästa polare med Brum-Brum och Chichi var Nalle-Björn, min bruna nalle utan öga, och hans dotter goseapan Monami. Eftersom jag köpte rosa kläder till Monami, virkade syrran byxor och tröja åt lillebrorsans apa. Han kunde ju inte vara naken! Däremot fanns det inga problem med att nallarna var nakna.

Dessa båda nallefamiljer bodde i våra sängar. Ofta var det dags för utflykter och äventyr, de klättrade i träd, badade i bäcken och fick åka med på alla semestrar. Apan Chichi hade ett husdjur, den lilla grisen, som ofta fick fungera som riddjur. På kvällarna blev nallarna återigen just nallar att somna med i sängen.

MODELLFLYG PÅ 1940-TALET

Detta är ett barndomsminne från början av 1940-talet då jag var cirka elva år. Jag gick i skolan i Vartofta-Åsaka och en dag kom en man som hette Sixten Nyström som arbetade med studieverksamhet. Han frågade om vi pojkar ville lära oss att bygga modellflygplan. Ållebergs segelflygskola hade startat 1941 så detta ”låg ju i tiden”.

Och här ute på landet hände inte så mycket så vi var sex-sju pojkar som anmälde oss.

Tillsammans med Sixten bildade vi en liten klubb. Vi höll till i slöjdsalen i Vartofta-Åsakas gamla skola där vi kunde låna verktyg. För att bygga flygplanen krävdes både ritningar och olika material. En av de som vi köpte ritningar av var Sven Wenzel. Harold Andersson, som hade möbeltillverkning i Vartofta, sålde tjock fanér. Hos Bergbom, som tillverkade baksänkare i Vartofta kvarn, köpte vi lister. När stommen till modellflygplanen hade satts ihop kläddes det med smörpapper. Pappret blöttes och när det torkade stärktes det. Från en av pojkarna, vars pappa var jägare, fick vi små dunshagelpatroner. De fylldes i en liten behållare i framdelen av planen för att ge rätt balans och jämn flygbana. Vi stod på en kulle med en myr nedanför och med handkraft skickade vi upp planen i luften. De kunde flyga 70-80 meter. Ibland bildades termikblåsor (virvelvindar) ovan myren och det ställde till det. Flygplanen kom ur balans och störtade. Då fick man reparera.

Under tre vintrar höll jag på med att bygga modellflygplan. På somrarna var jag med de andra pojkarna till Ålleberg och sprang mellan flygplanen. Det var roligt. Då jag 1946 fyllt 15 år var jag även med på kurser som hölls där.

ETT PROJEKT SOM GICK I STÖPET

(Men det var kul så länge det varade)

Ska försöka att återge detta projekt som utspelade sig i början av sjuttio-talet: vi var ett gäng med barn i Odensbergs samhälle, c:a 4 till 6 stycken som hade hjälpt de lite större barnen att bygga en koja i ett träd men vi inte fick vara med där för de tyckte att vi var för små. Då blev vi naturligtvis förbaskade och kom fram till att vi skulle bygga egna hyddor, men var skulle vi få tag i material? Men som det är i ett litet samhälle där alla känner alla så blev det så att vi gick ner till Odensbergs såg och frågade om vi fick ta bakabräderna som blev över när de sågade.

(Bakabräder är det spill som blir när man sågar, alltså det yttersta på stocken). Och det fick vi lov att ta så mycket vi ville. Till transport kom någon på att "snecken" hade en större tvåhjulig kärva som vi kanske fick låna, så på våra cyklar ner dit ner och frågade, jo det fick vi efter att de jobbat klart för dagen. (Snecken är fönstertillverkaren i Odensberg). Hammare, spik och sågar sponsrade föräldrarna med, så då var det bara att sätta igång. Vi körde bräder, bar och släpade dem upp till Odenskulle, sågade och spikade med stor glädje. Efterhand som hyddorna kom upp så anslöt sig allt fler barn och vi var nog 10 till 15 stycken som mest. Det började likna ett mindre samhälle till slut men säg den glädje som varar beständigt.

Efter att vi hållit till där den våren och sommaren, lekt och krigat mot de större barnen så kom det ut några farbröder från byggnadsnämnden i Falköping och talade om för föräldrar och barn att här på Odenskulle fick man minsann inte bygga för det var naturskyddsområde. Detta blev förstås till stort förtret för föräldrar och barn för vi hade roligt och föräldrarna visste var barnen var och inte hittade på en massa bus.

Nu var det bara att börja i rivningsbranschen och släpa upp allt till platsen på Odenskulle där påskelden var varje år och aldrig hade det varit en större påskeld förut. Så hyddorna kom till glädje en gång till för alla som kom och tittade på den.

KATTFLICKORNA SARA OCH LISA

När jag var liten hade jag två låtsaskompisar. Det var kattflickorna Sara och Lisa. De var alltså katter och människoflickor på samma gång. De bodde givetvis i Kattarp. (Jag blev ganska sur när jag fick höra att det faktiskt finns ett samhälle som heter så.) Sara var gul och Lisa var blå, de hade lockigt brunt hår (som jag). De gick på två ben och hade kläder, men hade också svans. Ibland sprang jag omkring och låtsades att de var med mig, ibland satt jag och ritade bild efter bild om oss och vad vi gjorde. Vi fiskade, lagade mat, lekte indian, åkte tåg. Jag satt och sprutade hastigt tecknade skisser ur mig som en liten maskin. Mamma samlade dessa teckningar i en pärm, men när jag hittade dem härom året hade de flesta möglat.

LA'GÅR'N

När jag var liten lekte jag ofta med min lillebror som ju alltid fanns hemma tillsammans med mig. Vi lekte med ladugården (som brorsan byggt åt oss) där jag skötte kor, hästar och grisar – de skulle bland annat fodras, släppas ut i hagen, korna tas in för att mjölkas med mera. Lillebror skötte traktorena och maskinparken. Åkrarna, det vill säga husets mattor, skulle plogas, harvas, sås och så vidare. Gud nåde brorsan om han inte gjorde det i rätt ordning, då blev jag arg och han fick göra om. Likaså om han kom tillbaks från åkern innan jag ens var klar med ”morgonmjölkningen” av korna, då fick han bakläxa och tvingades ut på åkern igen. Så snabbt gick det minsann inte att plöja en åker!

RAMSOR

Ole dole doff
kinke lane koff
koffe lane
binke bane,
ole dole doff.

Äppel päppel pirum parum
kråkan satt på tallekvist
hon sa ett, hon sa tu
ute ska du vara nu.

Baka, baka, liten kaka
rulla, rulla, liten bulla
mjöla den
picka den
och så skjuts in i ugnen!

Rida rida ranka
hästen heter Blanka.
Vart ska vi rida?
Till en liten piga.
Vad kan hon heta?
Jungfru Margareta,
den tjocka och den feta.

Björnen sover, björnen sover
i sitt lugna bo
han är inte farlig,
bara man är varlig
men man kan dock,
men man kan dock
honom aldrig tro.

Ett, två, tre, fyra
alla byxor äro dyra.
Den som inga byxor har
han får gå med rumpan bar!

Ett, två, tre
på det fjärde ska det ske,
på det femte gäller det
och på det sjätte smäller det.

Esicke desicke luntan tuntan
semeli maka kokeli kaka
östan västan stilla vind.
Ärtan pärtan piff puff.

ANNONSER m.m.

Legoland

JAG HAR INTE TID ATT PRATA IDAG. JAG ÄR

**STRÄNGT
UPPTAGEN!!!**

SKA BYGGA ETT JÄTTE-GARAGE TILL ALLA NYA LEGOLAND-BILAR.

TRAKTORN?! JAG MÅSTE HA TRAKTORN! OCH GRÄVSKOPAN.

DEN ÄR HÖG. JAG MÅSTE HÖJA TAKET. MJÖLK-BILEN FÅREGET RUM. DET SKA BLI VITT. ... OCH RÖTT.

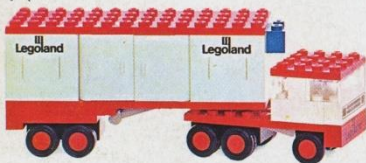
LÅNGTRADAREN. FIN VA? TIO HJUL. DÖRRAR. HÄR SKA DEN STÅ. MÅSTE BYGGA EN BRANDSTATION OCKSÅ. TILL BRANDBILEN. OCH SEN...

LEGO. FÖR TYSTA, STARKA MÄN... ...OCH FLICKOR

NYHET!

Alla priser är cirka-priser inkl. moms.

Nr. 683 Kylbil med släp, 11:00

NYHET!

LEGO
System

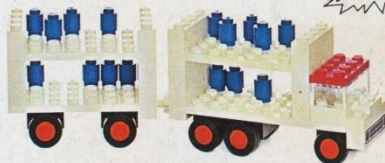
Nr. 642 Grävskopa, 6:50

NYHET!

Nr. 648 Bensinstation, 6:50

NYHET!

Nr. 645 Mjölkbil med släp, 6:50

NYHET!

Nr. 640 Brandbil med släp, 6:50

NYHET!

Nr. 681 Trailer med grävskopa, 11:00

Prenumerera på

Walt Disney's
KALLE ANKA & C:o
till årets slut

så får du som
extra present
Kalle Ankas
helfestliga drake!

Du får 16 nummer av Kalle Anka & C:o — från nr 37 och fram till årets slut — för tillsammans kr 21:25.

Skicka in kupongen redan i dag så kommer Kalle Anka-tidningen i din brevlåda regelbundet ända till årets slut.

Kom-ihåg för alla drakflygare!

Om du bor i närheten av en flygplats, så tänk på, att draklinan inte får vara för lång — högst 50 meter — då draken annars kan irritera flygplanen. Tänk också på att det är farligt om draken kommer i kontakt med elektriska ledningar.

TITTA PÅ MIN FINA DRAKE!
EN SÅ'N FÅR DU OM DU
PRENUMERERAR PÅ
KALLE ANKA & C'O!

4⁷⁵
ca
inkl
moms
DUBBELVOLYM 5:75

Du, det är roligt att läsa **WAHLSTRÖMS**

ungdomsböcker!

Lundby Nyhet! Bottenvåning till ditt Lundby dockhus!

Nu kan du för bara 29:— bygga till ditt Lundby dockhus med en hel bottenvåning! Den är gjord så att dockhuset står stadigt ovanpå. Du kan naturligtvis också använda bottenvåningen som ett hus för sig. Flera bottenvåningar kan staplas på varandra. I bottenvåningen finns två rum med dörr emellan. I båda rummen finns kontakter för elektriska Lundbylampor. Det större rummet har fönster med blyinfattat glas. Du kan möblera rummen som du vill med Lundby dockmöbler. Kanske vill du ha ett extra sovrum, barnkammare, gillestuga, vardagsrum . . . Det är lätt att möblera precis som du vill ha det, **för nu finns det massor av nyheter för ditt Lundby dockhus!**

I det stora rummet i bottenvåningen finns bland annat den nya "Matsal röd allmoge" nr 9306 (pris 26:50) med bord och två stolar, väggur, skåp och bäddbar pinnsoffa. Utanför huset ser du den nya barnkammarmöbeln 9750 (pris 18:50) med våningsång, bord med två pallar och rittavla. **Mera Lundby-nytt:** Udda möbler, mattor, lampor, pynt och gardiner kan också köpas i småförpackningar från 2:25 till 12:75.

Alla priser är cirka priser inkl. moms.

MECCANO®

Världens mest utvecklade konstruktionsleksaker

Du som gillar att skruva ihop och experimentera, att bygga modeller, men ännu inte har provat MECCANO, önska Dig ett till jul. Sen har du alltid något att hitta på. MECCANO byggsatser finns i en mängd storlekar från c:a 16:50. Var och en kan byggas ut till närmast större storlek med motsvarande tillsatslådor, så du kan aldrig växa ifrån MECCANO. Utförliga instruktionsböcker i färg.

Original

MECCANO

metallbyggglådor
— något Du aldrig
tröttnar på...

Bilden ovan visar även mekanismsatsen med kugghjul, drev etc. c:a 43:50 samt 4 1/2 volts batterimotor med spak för fram och back, c:a 26:50.

"LILLEBRORS" MECCANO med stora bitar av plast. Finns i byggsats från c:a 14:75. Satsen S ovan, med kugghjul, kedjehjul och kedjor kostar c:a 7:75. Kan även byggas ihop med MECCANO i metall.

BRIO

Scanditoy AB

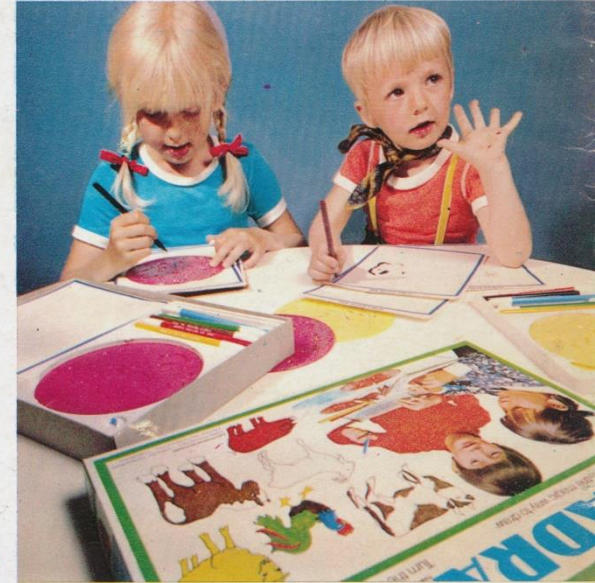
Ritsnurkan

Räkna och rita! Med sex skivor ritar du sex olika djur. Eller rymdraketer, eller olika bilar etc. Innehåller dessutom ritblock och giftfria, vattenlösliga filtärgpennor i sex färger.

Belönad i England som bästa pedagogiska leksak 1969!

Pris ca **13.75**

ROTADRAW

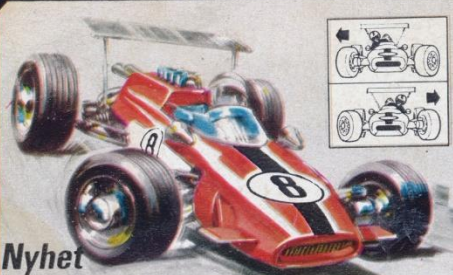
Målarsatser

Vill Du ha en liten billig färglåda eller en jättelåda med färgkåpor, färgflaskor, oljekritor osv? Något mittemellan, kanske? Alla färger är giftfria.

Priser från ca **4.75**

REEVES

Säljs där leksaker säljs

Nyhet

Lotus Climax racerbil med "föranktrollerad" styrning. Nr 158 — Ca-pris 6:25

Nyhet

Hillman Hunter med avtagbara hjul. Nr 302 — C-pris 9:50

GORGIT TOYS SPÄNNANDE
HAR SÅ MYCKET

Chitty Chitty Bang Bang
Den fantastiska bilen från filmen med samma namn.
Nr 266 — Ca-pris 17:50

Chevrolet SS 350 Camaro med avtagbara hjul.
Nr 338 — Ca-pris 8:—

Jaguar E-type, modell där det mesta går att öppna.
Nr 335 — Ca-pris 9:75

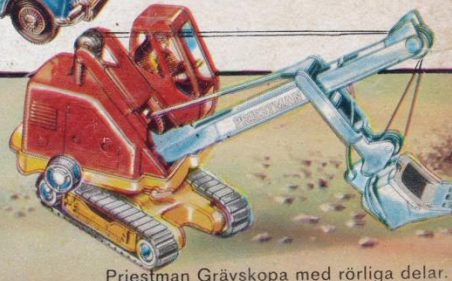
Mini-Cooper med magnifika detaljer.
Nr 334 — Ca-pris 6:75

Renault R.16 Saloon detaljrik, spännande modell.
Nr 260 — Ca-pris 6:75

Dodge "Kew Fargo" Tiptruck.
Nr 483 — Ca-pris 7:50

Priestman Grävskopa med rörliga delar.
Nr 1128 — Ca-pris 14:50

"Nu är du lillan!"

Det är så barn vill ha det. Det dom lär sig har dom behov av att överföra på någon som är mindre. På små babydockor t. ex. Prata och kela med. Klä på. Mata och rå om. Nina och Nana är den typen av dockor. Naturliga. Med hår och sovögon. Pris pr st 12:75 inkl. förpackningen som är gjord som en vaggga. Deras kläder är antingen kofta och mössa och vit klänning. Eller stickad cape med huva och randig trikåbyxa. Pris pr set 9:75. De tre Disneyfigurerna är plockleksaker i trä från BRIO. Stimulerar och övar. För åldern 1 1/4—3 år. Pris pr st 6:75. Finns i Käpphästbutikerna! Som är fyllda av leksaker med mening i. Men som inte kostar mer för det. Tvärtom! Se här uppe.

PS! Leksakshandla tidigt till jul, så får ni Käpphästens adventskalender som extraklapp. Vi delar ut så länge lagret räcker. Välkommen in.

Käpphästen
ca 200 samverkande leksaksbutiker
över hela landet

NU KOMMER

"Chitty Chitty Bang Bang"
den mest fantastiska

CORGI TOY
i tidernas historia!

Ca-pris
17:50

Den fantastiska 20-talsbilen som klarar alla situationer. Går på vatten, flyger i luften — lika bra som den går på marken. Corgi-modellen är en exakt miniatyr med bl.a. automatiskt utfällbara vingar och stabilisatorer fram och bak.

HÄMTA DIN PROVPÅSE GRATIS!! FINNS DÄR LEK-SAKER SÄLJS!!

MINISTECK utvecklar färg- och formsinne, sysselsätter och roar pojkar, flickor och vuxna i alla åldrar. Med mjuka Mini-bitar lägger man vackra och detaljrika bilder.

MINISTECK MOSAIK

I prislägen från c:a 5:—

Vad önskar du till din födelsedag?

Ännu mera **MINISTECK** så klart!!

◀ Detaljbild visar mosaikmönstret.

MINISTECK finns i många olika förpackningar: husdjur — tomtar — zoodjur — disneyfigurer — sport — bilar m. m., alla med utförliga bygganvisningar. Prisex.: **MinistECK 400** 1 stor platta + 800 bitar c:a 9:75. **MinistECK 410** 2 små och 2 stora plattor + 1700 bitar c:a 18:75.

Du som gillar Tips-Extra!

Följ med i Buster och samla lagbilder på alla lagen i engelska ligan.

BUSTER presenterar:

TIPSEXTRALAGEN

iTV

Brighton & Hove Albion

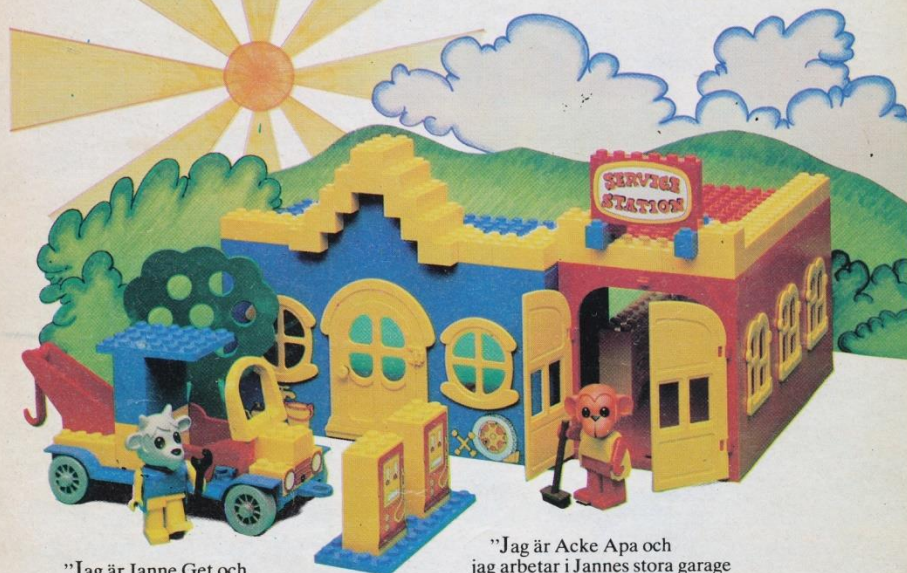
I varje nummer presenteras 2 olika lag på snygga färgbilder som du kan samla på och t ex ha bredvid dig när du tittar på Tips-Extra om lördagarna. Du kan börja samla från Buster nr 1/82.

BUSTER[®]

—serietidningen för sportintresserad ungdom.

Nytt nummer med nya bilder var annan onsdag!

Här har du dina nya lekkamrater från FABULAND®.

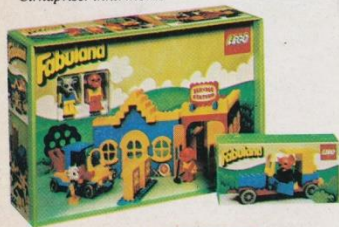
"Jag är Janne Get och jag fixar alltid Ace Apas jättefina cabriolet!"

"Jag är Ace Apa och jag arbetar i Jannes stora garage med en otrolig fart!"

"Jag är Pelle Mus i min jättefina cabriolet. Så nu visslar även kattorna efter mig!"

344 Servicestation 107:--
328 Sportbil 14:50*

* Cirkapriser inkl. moms

Fabuland

— en helt ny värld av sagor att bygga.

FABULAND — lek- och byggprogrammet för barn från 3 år.

Namnen LEGO och FABULAND är inregistrerade varumärken. Svenska LEGO AB, Fack, 443 01 Lerum 1. Tel. 0302-226 58.

BOGIE

Hänger du med i svängarna? Det gör du med Bogie.

Sitt som i en go-cart och ratta mellan portarna i en hissnande slalom.

Kasta om ratten – bredsladda så snön sprutar. Bogies' 4 svängbara skidor reagerar direkt på dina ratt Rörelser. Du kommer att upptäcka backarna på nytt. En djup sittbrunn med hög skyddande sarg – främragna ben med något böjda knän. Precis så skall du sitta

för att undvika skador om olyckan skulle vara framme.

Låg tyngdpunkt – Stora glädtytor
– Exakt styrning.
Oj, vilka race det kommer bli med Bogie.

 Perstorp Konsument

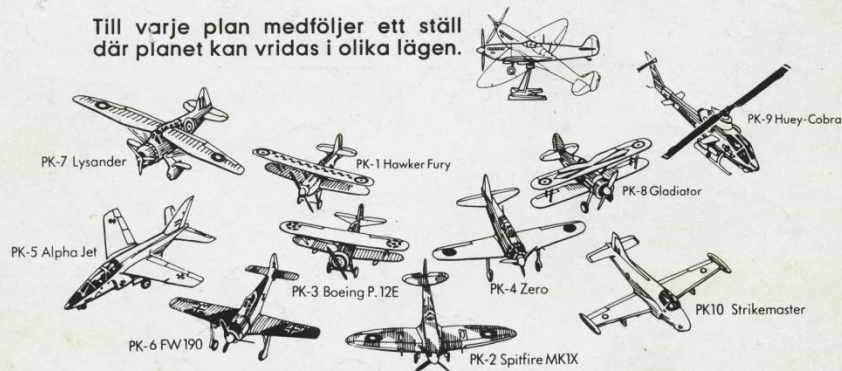
Titta vilka flygplan!

Plastmodeller i 2 färger för bara c:a 3:50

- 20 kända flygplan från förr och nu.
- Enkel bruksanvisning med tydliga bilder. Ritning i två färger.
- Plastdelar i två färger och med perfekt passning. Alla delar numrerade.
- Dubbel uppsättning dekaler.
- Lagom storlek. Skala 1:72.

Till varje plan medföljer ett ställ där planet kan vridas i olika lägen.

"MATCHBOX®"

Samla djur i sommar. Du kan vinna 5.000:-

Nu kommer vi med en trevlig nyhet. En samlarserie om djur. Med 380 fina färgbilder. Och med en stor avdelning som handlar bara om hundar. 130 stycken får du där! Vi tror att den här samlarserien kommer att bli lika populär som våra föregående. Så vi vill passa på att ge dig ett gott råd: Skaffa albumet nu genast. Innan det tar slut. Börja samla och byta. När ditt album är fyllt kan du vinna 5000 kronor. Förutom att du då har en egen liten djurpark i bild. Vi tycker att det låter som ett bra sommarnöje.

Köp nya samlaralbumet och bilder idag.

Överallt, där
tidningar säljs

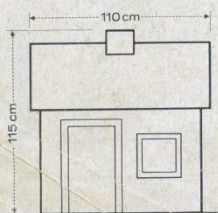
O'boy-lekstugan

- den roligaste julklappen!

O'boy

Gör så här - så kommer lekstugan före jul:

Posta snarast, senast den 21 november 1969, 3 lock och/eller toppflikar från valfri O'boy-, O'boychokladmjölk- eller Marabou kakao-förpackning + 15 kronor i frimärken till "O'boy-lekstugan", 109 66 Stockholm, så får du lekstugan (wellpapp, längd ca 110 cm, bredd ca 70 cm, höjd ca 115 cm) före jul. Textå namn och adress. Gäller i Sverige en gång per hushåll.

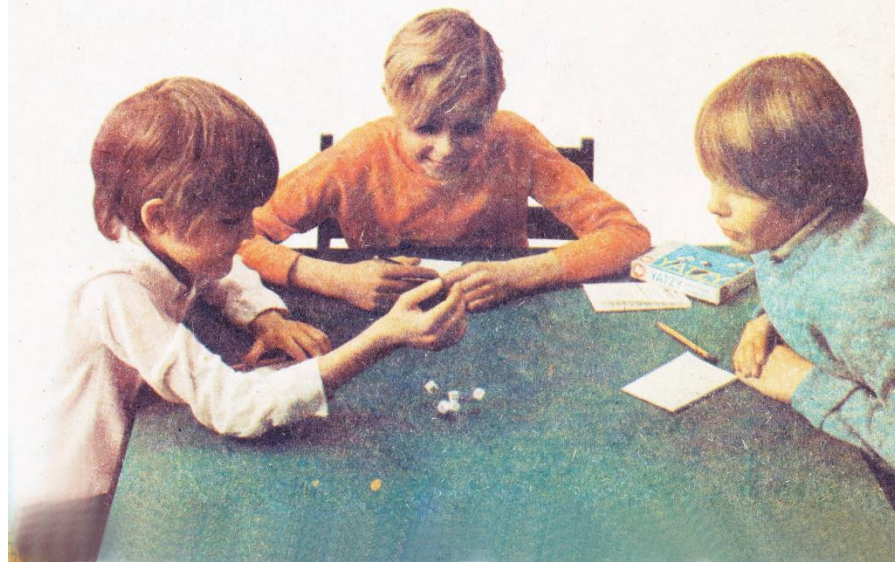

Yatzy - världens roligaste tärningsspel!

Du spelar med 5 tärningar. Och du kan spela med hur många deltagare som helst. Du kan t.o.m. spela ensam. Tärningar och tävlingsregler för Yatzy - och för 8 andra tärningsspel - finns i Yatzy-kartongen. Där leksaker säljs köper du Yatzy - Ett spel du inte tröttnar på.

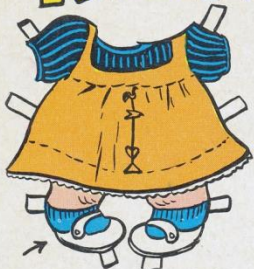
alga

- har dom spännande spelen.

Bettan som KLIPPDOCKA

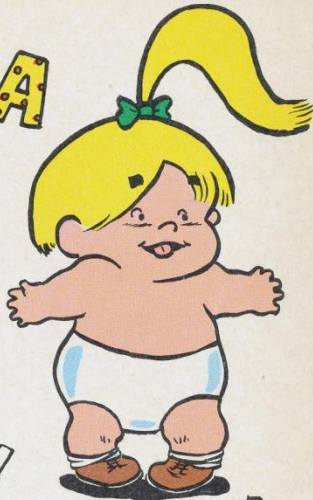
493

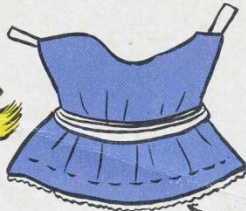
FÖRKLÄDE MED RANDIG
KLÄNNING UNDER

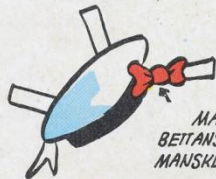
SOLDRÄKT MED PUFF-
BYXOR OCH KNIVTSKÄRP

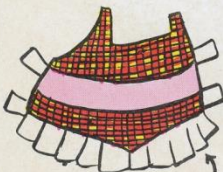
BETTAN GÅR PÅ MASKERAD
SOM MEDELTIMSUNGFRU

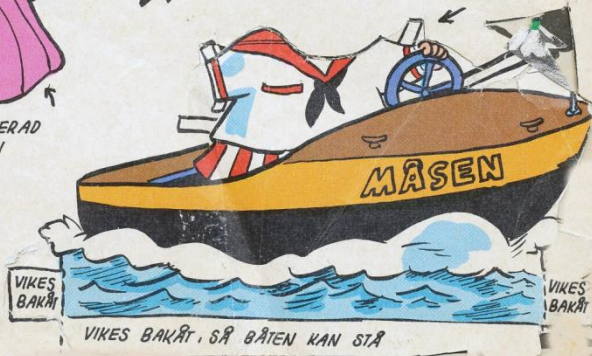
ÄRMLÖS FINKLÄNNING
MED LITEN KOFTA TILL

MATROSHATT MED ROSETT TILL
BETTANS HÄSTSVANS, SAMT SÖ-
MANSKLÄNNING FÖR BÅTUREN.

TVÅDELAD BADDRÄKT
MED VOLANG

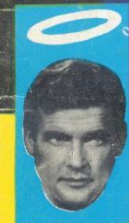
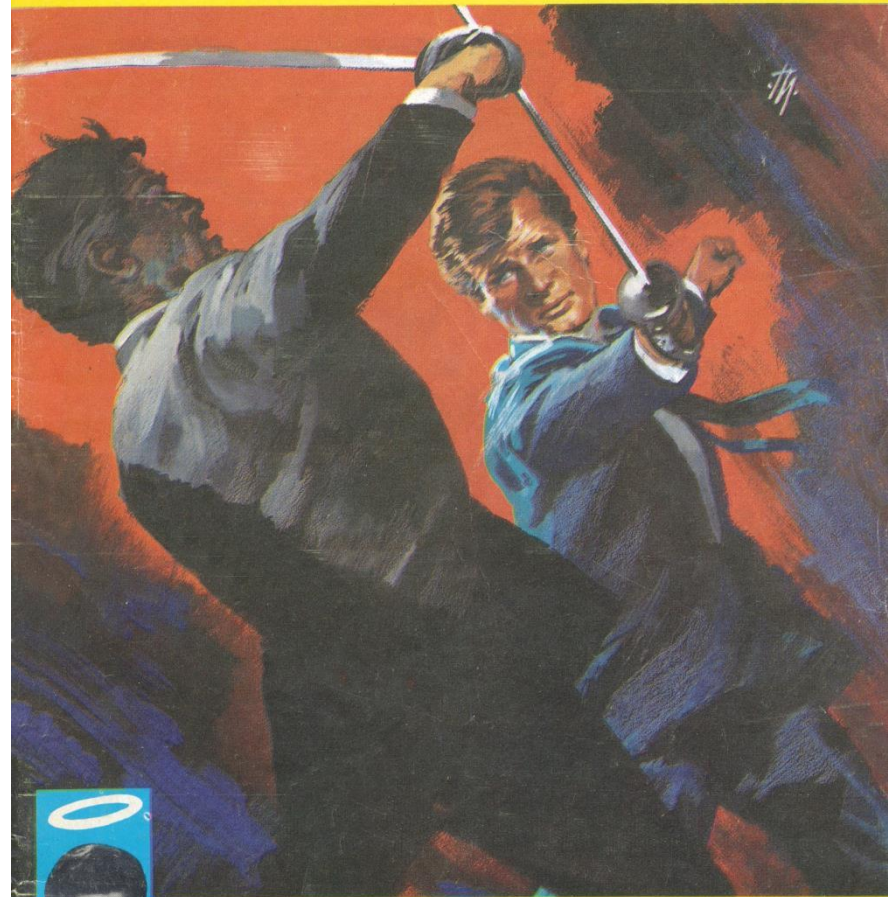

VIKES BAKÅT, SÄ BÅTEN KAN STA

NR 10 • 1970 • PRIS 1:50 (inkl. moms) | Finland MK 2-

HELGONET

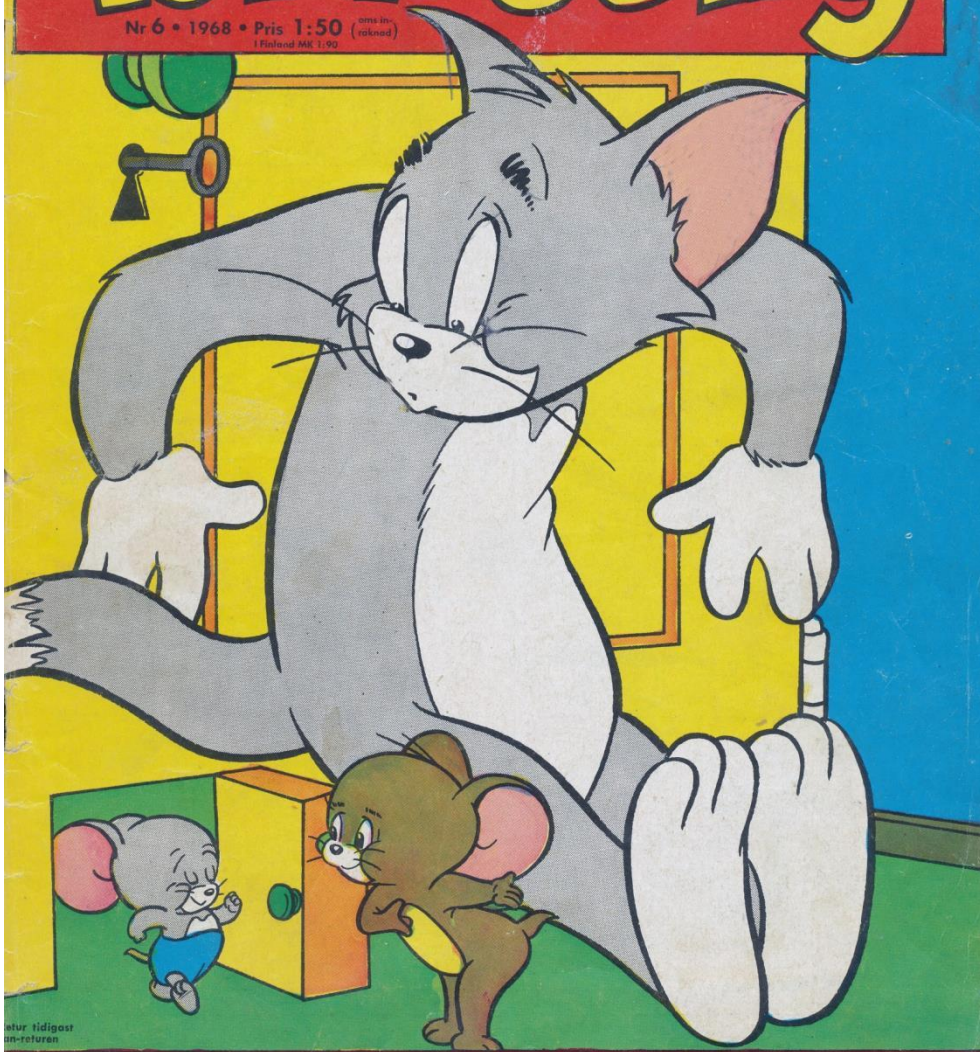

Retur tidigast
nov-returen

DUELL TILL DÖDS

Tom och Jerry

Nr 6 • 1968 • Pris 1:50 (inkl moms)
I Finland MKR 1:90

Tom och Jerry "VATTEN ÖVER HUVUDET"

natur tidigast
om-returen

NR 7 • 1986 • PRIS 7:50 (inkl moms) | Finland FIM 7:50

Gustaf

GARFIELD: © 1978 United Feature Syndicate, Inc.

HUGGO & Leopold

571 - 7

Stålmannen

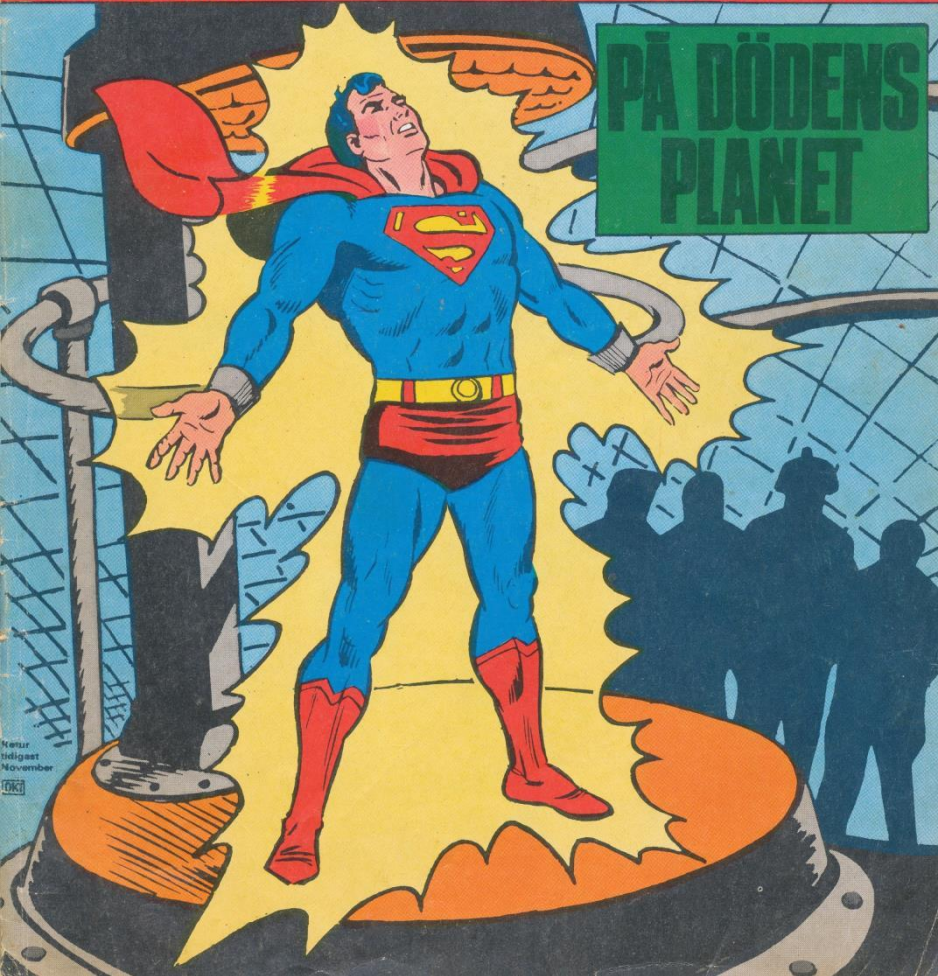
Världens främste äventyrsgestalt!

Nr 22 • 1970

Försäljningsperiod 20/10-3/11

Pris 1:60 (inkl. moms) i Finland MK 1:60

PÅ DÖDENS PLANET

Vetur
tidigast
November
1970

Häfte 31

KUL-
SPANNANDE!

Felix

Allers

21 juni 1970

KR 1:40

(inkl. moms)

MED SKRAMMEL, KIKO OCH SILVERPILEN

PRISER

Gunnars fabriker, Nässjö

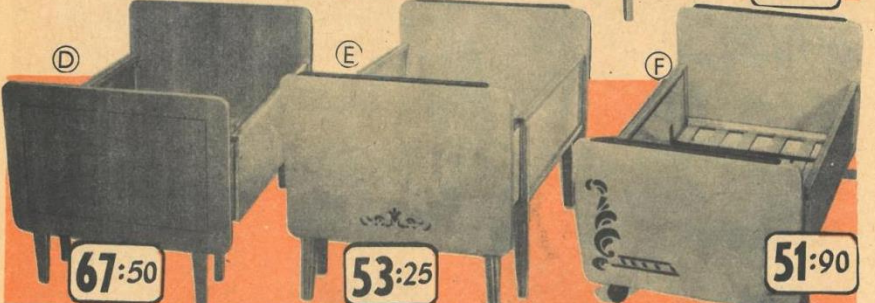
1955-56

8:90

20:60

39:80

67:50

53:25

51:90

(A) Praktisk BARNVAGNSINSATS som också är en synnerligen populär transportkorg för barn vid resor o.d. Prima arbete av benvort, kraftig fiber på trästöv och med handtagshåll i alla fyra sidorna. Storlek 70 x 34 cm. höjd 25 cm.
 (B) Stabil och praktisk SÄNGHAGE som alltmer kommer till nytta även användning. Passar bl. a. till alla våra barnsängar. Kan även placeras på golvet och tjänstgöra som lekage. Tillverkad av förstklassig björk, polerad i ljus färg. Levereras hopfäld och sammansättes med enkla handgrepp. Storlek: bredd 67 cm, längd 97 cm, höjd från sängkanten 42 cm.
 21A551..... 20:60
 (C) Kombinerad BÄRNSÄNG och LEKHAGE. En utmärkt lösning för den minste. Tillverkad av helren fur och med pinnar av kvistfri bok. Höj- och sänkbart i tre olika lägen. Utvändigt mått: 118 cm lång, 60 cm bred och 83 cm högt. Sängen är försedd med spjällbotten, vilket förordas av experter. Cellulosabehandlad.
 21A550..... 39:80
 (D) LYXBÄRNSÄNG i förnämsta kvalitetsutförande av förstklassig björk med gavlar fanerade i vacker alm. Faneret upplagt i stående mönster. Ytan mattbonad i ljus almfärg. Storlek 84 cm lång och 65 cm bred, utdragen 150 cm.
 21A558..... 67:50
 (E) BÄRNSÄNG i verkligt stabilt kvalitetsutförande av prima björk med höga, källade steg. Cellulosalackerad i ljus färg med överliggerare å gavlarna samt blom- och bladmotiv i vacker mahognyfärg. Storlek: utdragen 145 cm, ihopskjuten 79 cm lång, bredd 61 cm.
 21A559..... 53:25
 (F) Extra elegant och förnämlig BÄRNSÄNG som pryder barnkammaren. Förstklassig tillverkning av prima björk, klarlackerad i träs naturfärg. Storlek: längd, ihopskjuten 80 cm, utdragen 145 cm, bredd 63 cm.
 21A556..... 51:90

26:00

33:00

29:90

4:45

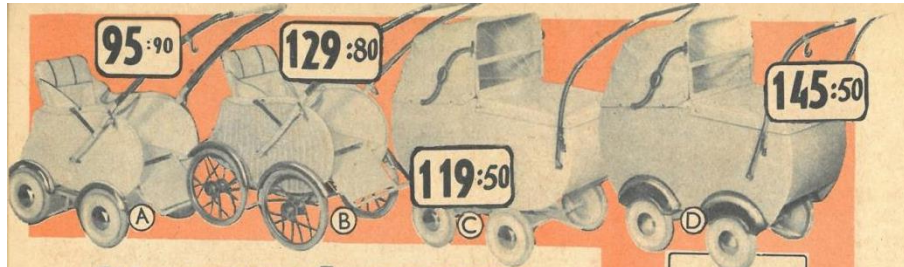
14:20

24:60

(G) PALL av prima björk och bonad i ljus färg. Svarvade ben och stöd samt handgrepp i sitsen. Sits 28 x 20 cm, höjd 22 cm. 17C85..... 4:45
 (H) BÄRNVÄRÅ, 2-lädd, tillverkad av prima furu och lackerad i ljusgrön färg. Dekorativa schabloner å varje låda i brun färg. Två handtag på varje låda av naturligt alm. Skori. 26 x 50 x 51 cm. 27A541..... 26:00
 (I) En uppskattad och gediget utförd GUNGSTOLSFÄTÖLJ för barn. Av ljus eller mörkbonad björk med fast och flyttigt stoppad sits och rygg. Helt överklädd med slitstarkt och tåligt mobeltyg i rött, blå eller grön färg. Bredd utv. 39 cm, inlv. 35 cm, sitsdjup 31 cm, sitshöjd 30 cm, rygg höjd 50 cm. 27A541..... 26:00
 (K) BÄRNFÄTÖLJ i verkligt förnämligt utförande. Kläddel av prima mobeltyg i rost eller grön bottenfärg. Armstöd och ben av polerad björk, vitken kan erhallas i ljus eller mörk färg i enlighet med kundens önskan. En verkligt förnämlig barnfåtölj till ett billigt pris. Bredd utv. 39 cm, inlv. 35 cm, sitsdjup 31 cm, sitshöjd 30 cm, rygg höjd 60 cm. 27A543..... 29:90
 (L) BÄRNGUNGSTOL tillverkad i massiv och ljusbonad björk. Höjd 62 cm, bredd 34 cm. 27A539..... 14:20
 (M) BÄRNSTOL tillverkad av färrissad björk. Med fällbart fotstöd och nedfällt vilar stolen på hjul. Lekoerdet har rund, upphöjd kant, stolarmen med lekulor av trä i klara färger. Sitshöjd 60 cm, totalhöjd 92 cm. Lekoerdet 46 x 32 cm. Lämpligt för barn från 1½ till 3 år. OBS! Våra barnstolar är försedda med metallhjul och gummiringar.
 27A547..... 24:60

Gunnars fabriker, Nässjö

176

95:90

129:80

119:50

145:50

aktuellt för BARNEN

(A) Populär SITTVAGN eller s.k. BARNKÄRRA i omtyckt modell, stoppad och klädd med den nu så populära vävplasten, som är lätt att rengöra. Med ställbara rygg- och fotstöd, förnicklad, överlagrad styre med väskrok och försedd med broms. Kullagerhjul med tjocka gummiringar. Föres i enbart utförande i följande färger: elfenben, slottsgrå eller vagnsblå. Storlek utan styre ca 88 x 43 cm. 27A502..... 95:90
 Samma som ovanstående nr 27A502 fast försedd med fasta stänkskärmar av metall. 27A503..... 129:80
 (B) SITTVAGN i samma modell som ovanstående nr 27A502 men korgen i denna vagn är av fiktad rotting, lackerad i elfenbensfärg. Invändigt med bandgarneringar i avbrutande färg. Jättepopulär modell med 30 cm höga hjul. Vagnens höjd 72 cm. 27A522..... 119:50
 (C) SPECIALERBJUDANDE till alla våra kunder som önska en rejäl men dock billig vagn. BARNVAGN i uppskattad och praktisk kvalitetsstillverkning med välgjord korg i vacker elfenbensfärg. Lösa fotsack med vindruta samt kapslar å tallrikshjul, luftfästet och fällbart styre i blankförnicklad metall. Hjulen med kullager och gummiringar, säker broms samt mjukt stötdämpande fjädring. Storlek 87 x 80 cm, höjd 89 cm. 27A508..... 129:80
 (D) Elegant BARNVAGN med fasta stänkskärmar av massiv metall och alla metalldelar förnicklade. Hjärdlackerad och helstoppad korg, dubbel luftfäst med sträckare, löstlagda fotsack med vindskyddsfönster, tallrikshjul samt kullager och extra kraftiga forngjutna gummiringar i vitt. Fällbart styre med refflat gummihandtag samt väskrok. Effektiv broms, mjukt stötdämpande fjädring och framtill bärhandtag. Föres i färger: elfenben, vagnsblå eller ljusgrå. Storlek: 85 x 47 cm, styrhöjd ca 96 cm. 27A506..... 119:50
 (E) Lösa STÄNSKÄRMAR av prima metall. Säljes i satser om 4 st. 27A523 pr sat..... 145:50
 (F) Moderna och populär BARNVAGN i den särskilt omtyckta höga modellen med ca 30 cm höga, ekrade hjul, förkromade och försedda med nylonlager, som är lätt- och tystgående samt siltvismörjande. Med förstklassiga gummihjul samt långa och tystgående stänkskärmar. Vagnskorgen rejält helstoppad samt upphängd och fäst med väskrok. Fjädrande underredet med kraftiga läderstroppar. Extra kraftigt styre med väskrok samt plasthandtag. Fotsack med vindruta samt ny förbittrad broms. Alla metalldelar förnicklade. Vagnens bredd utan styre 47 cm, höjd 96 cm. Föres i färger: elfenben, ljusgrå eller marinblå. 27A521..... 172:25
 (G) BARNVAGN i modernaste modell och förnämligaste utförande som rekommenderas till de fördrande kunderna. I samma gedigna utförande och kvaliteten som nr 27A506, men denna har korg av fiktad rotting, lackerad i elfenbensfärg. Storlek utan styre ca 85 x 47 cm, höjd med luftfäst 85 cm. 27A507..... 172:25
 (H) BARNMÖBEL bestående av 2 stolar och ett bord. Bordet tillverkat av massiv björk med skiva i storlek 88 x 40 cm. Höjd 82 cm. Försett med utdragslåda. Stolar i trevligt fasonerad och avrundad modell. Sitshöjd 30 cm. Bonade i ljus färg. 27A550..... 36:75
 BARNSTOL ur ovanstående möbel kan även erhållas separat. 27A549 pr styck..... 8:75
 (I) BABYSPARKCYKEL, tillverkad av prima stålör med samliga 4 hjul vridbara och gummiklädda. Sitsen är höj- och sänkbar. De väl avvägda stötfångarna skyddar baby mot stötar och hindrar förstörelse av möbler etc. Cykeln är avvägd så att den ej kan stjälas. Baby sitter tryggt. Användes såväl inom- som utomhus. 27A526..... 21:25
 (K) TRAMPBILEN "PILEN", en bastant och hållbar bil av lackerad massonit. Försedd med tre hjul. Stort och rymligt sittrum med god plats vid ratten. Massiva gummiringar. Storlek: längd 105 cm, höjd 57 cm. En både omtyckt och roande leksak. 27A553..... 46:50
 (L) BÄRNFÄTÖLJ för barn upp till 7-8 år. Kraftigt avsett stålkonstruktion. Ryggstöd av trä, sits och bordskiva av kraftig massonit. Lackering i vackra färger: trä och massonit tomatrött, järnet sjögrönt. Stolarnas höjd med ryggstöd 46 cm. Bordskivans diameter 40 cm. Möbeln består av 2 stolar samt 1 st bord. 27A546..... 23:90

23:90

46:50

21:25

178

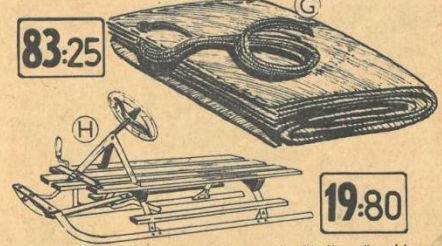
Gunnars fabriker, Nässjö

(A) BARNCYKEL tillverkad av prima stålrör med gummimonterade stälkekerhjul. Föres i glada kulörta färger med välutformad sadel. Försedd med glidlager av metall i framhjulet. Hjulen i silverbraserat utförande. Sitsen reglerbar. 27A536..... 17:75
 (B) BARNCYKEL med lastflak. Tillverkad av stålrör med gummimonterade stälkekerhjul. Levereras i kulörta färger. Försedd med välformad sadel. Handtag och flak av lackerat trä. Hjulen silverbraserade samt framhjulet försedd med glidlager av metall. Reglerbar sits. Storlek: höjd ca 57 cm, längd 77 cm. 27A527..... 20:90
 (C) Samma som ovanstående men försedd med tipplak. 27A524..... 23:75
 (D) BARNCYKEL, tillverkad av stålrör med flak och gummimonterade stälkekerhjul. Försedd med välutformad samt reglerbar sadel. Handtag och flak av lackerat trä. Lev. i kul. färger med hjulen silverbraserade. Framhjulet med glidlager av metall. Åtföljes av en extra bakaxel som förvaras i sadelstolen, ommonteras genom ett enkelt handgrepp till 12-hjulig eller sidovagnscykel. Storlek: höjd ca 57 cm, längd 77 cm. 27A528..... 24:85

(E) RÄVSPEL. Ett gammalt, omtyckt spel med masonitskiva målad i vackra färger. Fyra pjäsådor under skivan samt 22 pjäser i gult och rött. Storlek ca 19½ x 19½. Extra billigt 17C188..... 1:85
 (F) COURONNESPEL. Stabil träram målad i rött, med kraftig masonitskiva samt fyra pjäsådor av metall. Förutom spelbordet består spelet av femton gula och femton röda ringar, fyra knäppringar samt 4 spekkäppar s.k. köer. Bordets storlek 76½ x 76½ cm. Mycket populärt spel i fördelaktigt prisläge. 17C187..... 13:90

(G) PRESENNING av ytterst slitstark och kraftig linnevävd i grön färg. Rejligt vaxad och oljimpregnerad, förstärktå horn med mårlor och kraftigt lågvirke. Kantsöm runt om. Storlek 4 x 2,75 meter. 27A571..... 83:25
 (H) Populär RATTKÄLKE med samtliga stälparter braserade. Sitsen är betsad samt vackert och hållbart yrbehandlad. Ratten och bromsokäffet äro målade i vacker färg med stor hållbarhet. Utrustad med fotstöd. En utmärkt lättglidande kälike som har något kulrigna medar, vilket gör den särskilt lättstyr. 20A639 Längd 100 cm..... 19:80
 20A640 Längd 120 cm..... 21:70
 Vid order å skidor och stavar samt kalkar måste järnvägsadress uppgivas å ordern, emär samma gods äro skrymmande och säras des endast pr järnväg.

NORIS-TRYCKERIET L 2:15

(I) TEDDYBJÖRN i kraftig stoppnig. Förstklassigt utförande av prima plysch i vit och röd färg. Utförd med fyra ben, öron, ögon av glas, nosmarkering samt konstsilkeband om halsen. Björnen eliter stadigt. Storlek ca: 22 x 22 x 22 cm. Lågt pris 17C127 endast..... 9:45
 (J) TEDDYBJÖRN i samma modell och utförande som föregående men i extra stort format. Kraftigt stoppad i röd och gul plysch. Storlek 50 x 42 x 49 cm. Barnen bitr storfortjusta i denna förnämliga leksak. OBS. PRISET ÄR DET LÄGSTA MÖJLIGA. 17C128 endast..... 29:85
 (K) Kraftigt stoppad ISBJÖRN tillverkad av prima plysch. Vackert utförande med ögonen av glas, öron och svans, nosmarkering och konstsilkeband om halsen. Står stadigt på fyra ben. Föres i vit färg. Storlek 21 x 21 x 10 cm. Enastående lågt pris. 17C125 endast..... 5:90
 (L) ISBJÖRN i samma modell och utförande som föregående men i extra stort format. Mycket förnämlig och kraftig leksak i storlek: höjd 45 cm, längd 47 cm, bredd 20 cm. Barnen kan rida på björnen. Förläufigande lågt pris. 17C126 endast..... 26:90
 (M) NORIS - TRYCKERIET innehållande ca 200 gummityper, stämpeldyna, en pinsett och 3 stämpellådar. Bruksanvisning medföljer. Kartongens storlek 12 x 15½ cm. Billigt! 12C512..... 2:15

Goda varor — Lägsta priser 179

BILDERBÖCKER Omtyckta BILDERBÖCKER säljas i satsar bestående av tre mycket populära barnböcker: Snövit, Rödlovan och Tummelisa. Tryckta på tjockt, prima papper samt innehåller ca 40 sidor i varje bok. Målade i vackra färger. OBS! Rikspriset på dessa böcker är kr. 8:45. 12C508 vårt pris pr 3 at end. 3:45

(A) FILMPUSSEL, en mycket omtyckt nyhet. Tillverkat av plywood och målade i vackra färgglada färger. Sågat i ca 100 bitar. Förpackat i trevlig kartong. Kartongens storlek ca: 21 x 18 cm. 17C192..... 2:30
 (B) BILPUSSEL, kolossalt populärt och lärorikt. Av tjock plywood, målade i vackra färger och sågat i ca 20 bitar. Förpackat i kartong i storlek 19½ x 20 cm. 17C193..... 1:35
 (C) SPEEDWAYPUSSEL, med färgrycka motiv på de populäraste förarna i sin sportutövning. Utfört på fanerträ och sågat i 110 bitar. 17C291..... 2:35
 (D) FÄRGPENNOR av kvalitetsmärkt "Swan". 12 st. pennor i olika färger tillverkad av prima cederträ. Förpackade i vackert färglagd plåtask. Askens storlek 18 x 9½ cm. 12C217 pr ask..... 2:50
 (E) FÄRGALETT med 12 prima pastellfärger i vacker färgortering. På stadig kartong. Pensel medföljer. Storlek 12 x 16 cm. 17C249..... 0:75
 (F) Extra stor FÄRGLÅDA med rikhaltig färgortering. Lådan av stadig metall med fackpresning för de 34 färgerna och locket i 5-delad pressning. Storlek 8½ x 24½ cm. 17C252..... 2:50

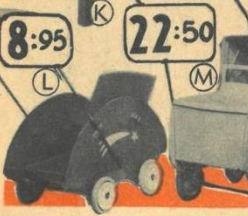

(A) DRAGPEL i förnämlig tillverkning till mycket lågt pris. Bilgen i velouriserat kraftigt utförande. Med förnickad förstärkningskät runt om. Storlek 10½ x 19 cm. 17C333..... 8:95
 (B) KONDUKTÖRSVÅSKA av stadig kartong och med axelband. Innehållande 3 biljetthäften, hållspjällsättning och lackerad träväselstipa. Storlek 13 x 16 cm. Alltid lika roande och omtyckt. 17C82..... 1:10
 (C) GUMMIMASKER med groteskt typgalleri. Verklighetstrogna utförande av extra tjock gummi som följer ansiktets linjer, varför den maskerade får ett levande ansikte. (G) 17C288 MORMOR..... 3:90
 (H) 17C284 PILSNERGUBBE..... 3:75

Goda varor — Lägsta priser 259

LILLANS ÖNSKELEKSAKER

JAG KAN ÄTA OCH VÄTA

(A) Fantastiskt fynd. 56 cm lång DOCKA med vackert ansikte och hår. Sidenklänning med puffärmor. Skor. 7:45
 17C111 endast. 7:45
 (B) DOCKA SOM KAN SÄGA MAMMA OCH SOVA. Stor och vacker docka med hårt stoppad kropp i hudfärgat tyg. Huvud med nio färgtecknat ansikte och brunt hår samt armar i hårt konstmaterial. Klädd i bredbrättad och avtagbar hatt, klänning med brytande ruschbänder å den vida kjolen och de korta ärmarna samt benkläder, allt i fin konstsidens kvalitet. Med avtagbara skor. Längd 43 cm. 14:95
 17C110. 14:95
 (C) Vacker CELLULOIDDOKKA i prima utförande och naturfärgad. Extra kraftigt material som garanterar långt liv. Dockan kan stå. Storlekar 42 cm 48 cm 9:85 15:95
 (D) Prima CELLULOIDDOKKA i naturtroget utförande och naturfärgad. Med ögon och ögonfransmärkningar. Storlekar 28 cm 35 cm 40 cm 2:50 4:65 5:95
 17C347. 2:50 4:65 5:95
 (E) GUMMIDOKKA s.k. KISSDOCKA tillverkad av mycket kraftigt gummi. Kan både äta och väta. Med rörliga och löstagbara händer, ben och huvud. Prima utförande i naturtroga färger. Expedieras med graderbar användning. Med stämma. Längd 25 cm. 6:25
 17C116. 6:25
 (F) DOCKHUVUD. Ett piggt modellerat och färgtecknat pojkhuvud med blå ögon. Tillverkat av kraftig papjemaché. Höjd 14 cm. 0:75
 17C127. 0:75
 (G) DOCKHUVUD med nilpet flickansikte i verklighetstrogen färgteckning. Utfört i kraftig papjemaché. Höjd 13 cm. 0:85
 17C118. 0:85
 (H) CELLULOIDDOKKA i särskilt kraftigt utförande med rörliga ben och armar. Klänning och hatt av prima konstsilke. Socker av charmeuse och avtagbara skor av galon. Längd 40 cm 13:75
 17C113. 13:75
 (I) KASTDOCKA med kropp stoppad i konstsilke i röd och svart färg. Ansiktet av mjuk celluloid i naturtroga färger. Längd 35 cm. 2:50
 17C112. 2:50
 (K) DOCKSÅNG i hög modell och särskilt vackert utförande. Tillverkad av prima trä med gavlar och sångsidor i kraftig masonit. Benen är målade i tjustig ljusgrön färg och gavlarna samt sångsidiorna i vitt med vackra barnmotiv å gavlarna. Storlek framgavels höjd 49 cm, balgavels höjd 40 cm. Sängens längd 97 cm, bredd 32 cm. 13:50
 17C283. 13:50
 (L) DOCKKÄRRA i modern modell med överlagrad styre av tjock metalltråd. Av rödlackerad trä med brytande dekor och kraftigt underrede samt hjul med gummiringar. De senare i rött/silver. Storlek (styrstång ej inräknad) 39 x 25 cm, höjd till handtaget 50 cm. 22:50
 17C272. 22:50
 (M) DOCKVAGN i rejäl konstruktion och med tilltalande utseende. Modellutförande som stor barnvagn och med dess finesser, såsom lös fotstreck med vindskydd och sufflet av prima vaxduk, förnicklade stormstänger och fallbar styrstång. Lättroterande talkröskjul av metall med kraftiga gummiringar. Tillverkad av masonit på tröstomme och hårdlackerad i elfenben, rött och grön färg. Storlek utan styrstång 23 x 44 cm, höjd till handtag 63 cm. Bemerkt värt låga pris för denna rejält och hållbart utförda dockvagn. 12:75
 27A548. 12:75
 (N) Tjustigt DOCKSKÅP tillverkat av kraftigt material och uppdelat i tre rum: Kök, sovrum och det fina rummet. Med dörr- och fönstermärkningar, målade klockor, tavlor, blommor, så det inte användes. Storlek 70 x 25 x 23 cm. 12:75
 17C289. 12:75

(A) LILLANS VÄVSTOL, komplett uppsatt med varp och tre skyttlar med vägnårl för omedelbar användning. Synnerligen stabil och välgjord vävstol i finputsat lövträ på vilken lillan kan fördriva många och lärorika stunder. Storlek 40 x 24 cm, höjd 33 cm. 9:80
 17C273. 9:80
 (B) DOCKMÖBEL bestående av 2 stoppade och tygklädda fåtöljer, bord med skiva i guldfärg, bokhylla med böcker samt öppen spis. Av prima trä med naturtrogen lackering. Höjd: bord 4 cm, fåtölj 5 cm. Kartongförpackad. 3:50
 17C274. 3:50
 (C) DOCKMÖBEL för köket. Utförd i naturtrogen modern stil med naturrellfärgat bord och 2 stolar, vitlackerad kryddhylla och skåp med skjutdörrar. Silverbronsrad diskbänk med ljusgrön dörrar samt vit el-spis med svart håll. Bordets yta 8 x 6 cm, höjd 5 cm. Stolarna 6 cm höga. 8:35
 17C275. 8:35
 (D) DOCKSERVIS bestående av kaffe- och gräddkanna, sockerskål samt 4 koppar med fat. Utförd av hållbart plastmaterial i kulört färg. Rejäl storlek och trevlig presentförpackning. Kaffekannans höjd 8 cm, kopparnas ca 4 cm. 1:45
 17C141. 1:45
 (E) DOCKBESTICK i rejält storlekutförande. Innehållande 3 styck av vardera knivar, gafflar och skedar i stadig aluminium med mönsterpressade överdel. Storlek 8 x 10 cm. 1:15
 17C140. 1:15
 (F) DOCK-LISAS BÄDRUM med badkar, wc-stol, tvättställ och badrums-skåp med spegel. Utförd av kraftigt konstmaterial i vitt färg. Kan även monteras i dockskåpet. Badrummets storlek 16 x 12 x 12 cm. 3:50
 17C96. 3:50
 (G) SYMÅSKIN som lillan kan sy dockans kläder på. Förklassigt utförd med stävt svartskärkat och dekoratiskt samt melanism av svinghjul i förnicklad metall. Skruvning för fästsättning medföljer. Storlek 7 x 13 cm. En både roande och lärorik leksak. 2:95
 17C132. 2:95
 (H) GOLV-LÅMPA med sväng och presentkortong innehållande 8:35
 17C133. 8:35
 fot och skärm, liksom i kulört plast. Med lamphållare och monterig för batteridrift. Höjd 18 cm. 3:50
 17C168. 3:50
 (I) LILLANS HANDBÄRARE, en presentkortong innehållande 2:95
 17C139. 2:95
 fot och skärm, liksom i kulört plast. Den största är 15 x 15 cm. Kulört garn samt nål medföljer. Kartongens storlek 20 x 24 cm. 3:50
 17C138. 3:50
 (J) LILLANS TOILETTGARNITYR är i kulört celluloid och består av hårborste, längd 10 cm, handspegel och kam, fat för medföljande svamp och tvål samt 2 etuier för cremer. 1:45
 17C324. 1:45
 (K) LILLANS DAMMUGG, en presentkortong innehållande 2:60
 17C288. 2:60
 (L) LILLANS DAMMUGG, en presentkortong innehållande 2:60
 17C288. 2:60
 (M) TEDDYBJÖRN i stort och vackert modellutförande till mycket billigt pris. Hårt stoppad i långhärgig plysch med guldguld färg. Förseend med nosmärkning. Ögon av glas samt skära trampdynor på de rörliga tassarna. Höjd 40 cm. 7:95
 17C300. 7:95
 (N) TEDDYBJÖRN stoppad i gul plysch med rörliga tassor och rörligt huvud. Nosmärkning. Ögon av glas. Längd 27 cm. 3:50
 17C299. 3:50
 (O) HUNDARNA "BLACK AND WHITE", 2 foxterrier i såg och någon originallik modell, som med sitt förnämliga utförande även lämpar sig som prydnad. Av långhärgig svart och vitt plysch, med styva uppstående öron samt kulört hals- och ledband. 3:50
 17C288 pr par. 3:50

2:95 **5:95** **8:95** **4:75** **3:95** **5:75** **1:45** **4:25** **2:95** **2:75** **3:75** **10:75** **10:30** **3:75**

Bygglada **LEKSAKER**

(A) BYGGGLADA "Konstruktören". Lärverk och roande med rikhaltigt innehåll. Som består av metallskivor i olika storlekar försedda med hål samt muttrar, skruvar, hjul, axlar, skruvmejslar m.m. Av dessa olika delar kan byggas flygplan, bilar, möbler, lyftkranar m.m. Storlek 25 x 17 cm. 2:95
 (B) KOLGRÜVA kolvagn. Tillverkad i stadig plåt och målade naturtrogna färger. Kolvagnen kör fram och tillbaka å banan och vänder sig själv i den rätta riktningen. Längd 34 cm. 17C321. 5:95
 (C) GUDKÄMPF, alla barns förtäring. Gediget utförd av kraftigt trä. Vackert och hållbart lackerat samt elegant färgdekorerat. Höjd 40 cm, medarnas längd 59 cm. 17C276. 8:95
 (D) TÅGSÄTT bestående av lokomotiv, kolvagn och persongvagn samt rälsbana. Tillverkad av kraftig plåt med pålitligt fjäderverk. Tågsättets längd 35 cm. Rälsbannas diameter 40 cm. 17C313. 4:75
 (E) BILBANA tillverkad av kraftig plåt med en rakerbil med fjäderverk. Banan målad i gult och rött, bilen i blått. Banans storlek: längd 43 cm, bredd 27 cm, bil 7 x 3 x 2½ cm. 17C314. 3:95
 (F) KAPPLÖPNINGSBILAR bestående av två bilar förenade med tråd. Vid uppdragning försöker bilarna köra om varandra. Varje bil i storlek 12 x 7 x 4½ cm. 17C282. 3:60
 (G) KAPPLÖPNINGSKIPAGE med jockey och häst i prima utförande av kraftig metall i naturtrogna färger. Vid uppdragning springer hästen framåt med naturliga rörelser. Storlek 16 x 9 x 9 cm. 17C322. 5:95
 (H) FAKETCYKEL med särskilt kraftigt fjäderverk. Tillverkad av kraftig plåt och målade i rött, blått och gult. Med stabila gummihjul. Storlek 20 x 9 x 14 cm. 17C297. 5:75
 (I) STATIONSHUS tillverkat av plåt med dörr- och fönstermarkeringar, en semafor och staket. Målade i rött, vitt och brunt. Storlek 23 x 15 x 7 cm. 17C294. 2:95
 (K) HELIKOPTER i prima utförande med vackra naturtrogna färger. Tillverkad av stabil plåt och med kraftigt fjäderverk. Propeller av plast. Storlek: längd 33½ cm, bredd 10 cm, höjd 12½ cm. 17C284. 5:50
 (L) LASTBIL i stor och hållbar rejäl långtradarmodell med plats för kraftiga lass på det tillåtna flaket. Med 6-cylindrig motor och propeller under det uppbyggbara kylarlocket. 6 hjul, de främre delvis löslagda i stötkärlmarna samt lyftmarkering och kapelar i blankmetall. Av kraftigt trä med högglanslackering i gult, rött och grönt. Storlek 58 x 18 cm, höjd 19 cm. 17C16. 10:75
 (M) LASTBIL av trä i blå/gul lackering. Motorad med tipsbart flak och lättroterande hjul i gråbeige färg. Uppskattad och hållbar leksak. Längd 28 cm. 17C10. 2:15
 (N) BRANDBIL, stadig och hållbart utförd i kraftigt trä med rött/gul/grön hårdlackering. Med klocka och förlängningstegge som kan fastslås i höjdläge. Längd med infälld stegge 28 cm. 17C20. 4:25
 (O) ELDNSURRA med blå på färggladad och genombruten blomma. Vid tryck på stängan sprutar guls- tor under blomman och biet fladdrar på naturtroget sätt runt. Längd 12 cm. 17C316. 1:45
 (P) ELMOTOR för vanlig, 4½ volts batteridrift. Trevligt formad modell med roterande hjul, strömbrytningskranpa och renskivhjul. Storlek 6 x 11 x 7½ cm. 17C70. 2:75
 (R) ÅNGMASKIN med anordning för hastighetsreglering, fram, back och stopp med samma spak. Anvannen av ledtrågen tjock måttstignad. Påfyllning av vatten och sprit. Spritlampa, tratt och skruvmejsel medföljer. Storlek ca 13½ x 12½ x 8 cm. 17C27. 10:30
 (S) CIRKISELEFANT på trehjul. Tillverkad av plåt med fjäderverk av prima konstruktion. Mycket rolig och intressant cirkusföreställning i barnkammaren. Målade i trevliga färger. Storl. 21 x 14 x 8 cm. 17C295. 3:75

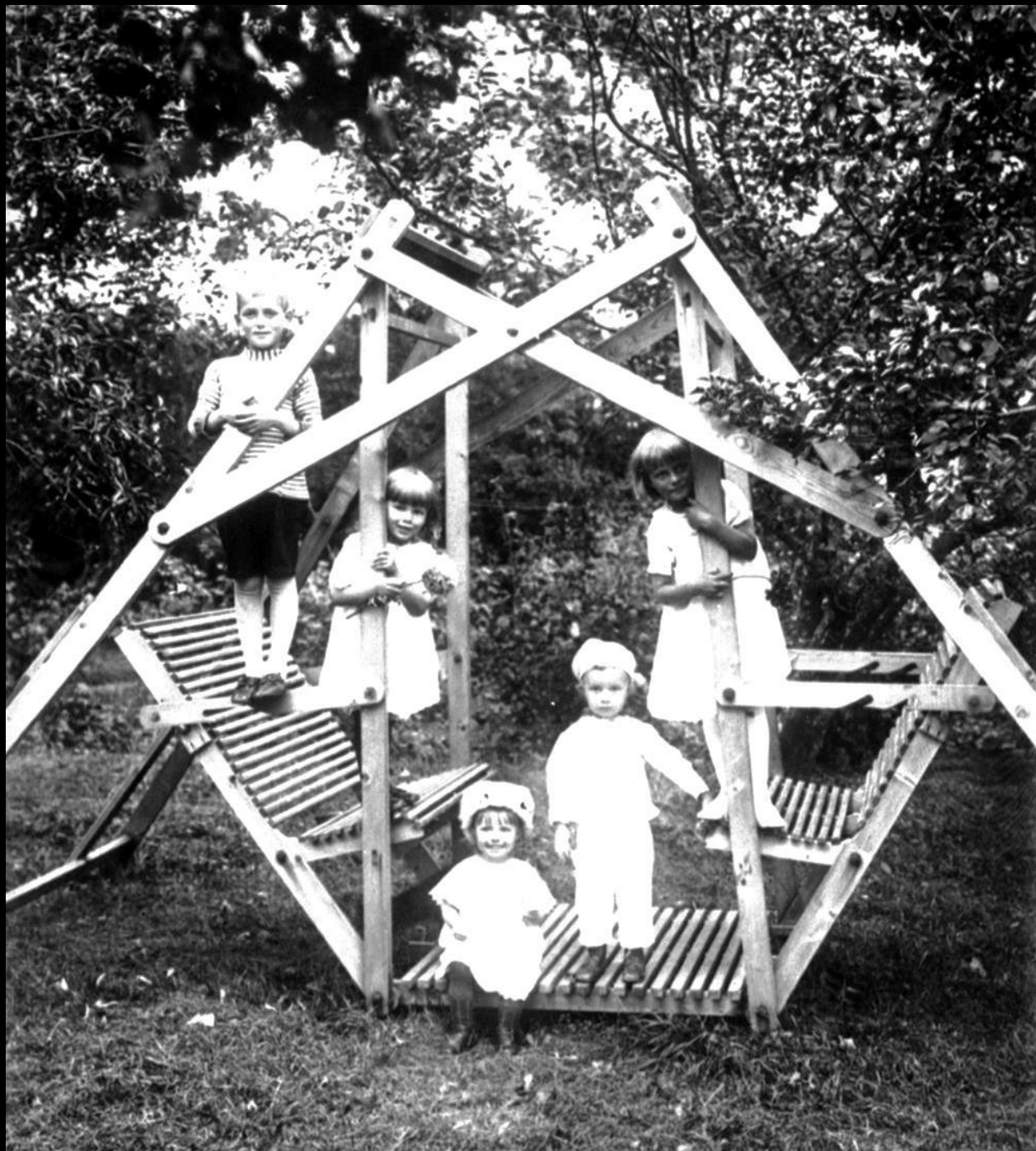
VARUTRANSPORT

4:75 **5:90** **1:60** **3:95** **6:50** **6:25** **3:50** **2:35** **3:75** **6:45** **3:40** **5:20** **2:90** **3:75** **6:50** **2:85**

(A) BIL med BENSINSTATION tillverkad av kraftig plåt samt målade i verklighetstrogna färger. Slangen från bensinstationen påsätts å bilens fjäderverk och genom "pumping" uppdrages varvskel och bilen kan med hög fart köra från stationen. Storlek ca 22½ x 11 cm. 17C309. 4:75
 (B) SPORTBIL med rattstyrning och inställbar vagnspark på 3 olika hastigheter samt stopp. Gediget bred och modern modell med rejält fjäderverk. Hjelpressad och hårdlackerad kaross i plåt med markeringar i blankmetall samt hjul med gummlingor. Längd 19 cm, bredd 9 cm. 17C308. 5:90
 (C) MEKANISK BIL av kraftig plåt målade i trevliga färger. Med 4 gummihjul. Storl. 14 x 7 x 4½ cm. 17C311. 1:60
 (D) BUSS med kraftigt fjäderverk. Utförd i modern, strömlinjemodell med naturtrogen flerfärgslackering. Av stadig plåt och med helgjutna gummihjul, de främre stillbara. Storlek 24 x 9½ cm. 17C307. 3:95
 (E) TRAKTOR med släpvagn. Tillverkad av flerfärgslackerad plåt. Traktorn med rattstyrning och bromsspåk samt kraftigt fjädermotor med gnistrande gång. Massiva gummitränger på förnicklade fälgar. Släpvagnen med 4 hjul, de främre svängbara. Toppkåk. Längd 28 cm. 17C310. 6:50
 (F) CAFÉ-BILLAR med traktor och gummilärvfötter samt skopa. Av kraftig plåt, målade i rött och blått. Storlek med skopan neråtkant: längd 21 cm, bredd 9 cm, höjd 8 cm. 17C315. 6:25
 (G) TÅNK XY med kraftigt fjäderverk, vilket uppdrages utan nyckel. Eldröret tryckes neråt, samtidigt öppnas luckan i stridstornet och en besättningsman kommer ut. När man trigår eldröret, kör stridsvagnen fram med hög fart. Storlek 15 x 9½ x 8 cm. 17C303. 3:50
 (H) MOTORCYKLIST, ett trevligt speedwaykypage i prima kvalitetsfabrikat. Prima utförande i formpressad plåt med färglackering samt kraftigt fjäderverk. Längd 18 cm. 17C241. 2:35
 (I) Valgjord BORDTELEFON med förnicklad fingerakviva och nummerkassett samt tryckknapp för uppdragbart ringverk. Av stabil plåt i kulört hårdlackering. Storlek 12 x 10 x 7 cm. 17C247. 2:90
 (K) KRAN av kraftig plåt målade i trevliga färger. Kan vändas kring axeln, hävarmen med skopan 10 cm och höjas. Med fyra kraftiga gummihjul. Höjd 44 cm, hävarmen 24 cm, vagnen 10 x 14 cm. 17C302. 6:45
 (L) COWBOY-PISTOL och benvitt samt svart med vackra dekorationer. Längd 22 cm. 17C308. 3:40
 (M) KNALLBAND passande till ovanstående pistol. 100 skott i en rulle. Säljes i satser om 10 rullar 17C300... pr 10 rullar. 0:50
 (N) FLYGMASKIN, som genom det kraftiga fjäderverkets konstruktion rullar framåt med roterande propeller. Av stadig plåt och med massiva gummihjul. Längd 22 cm, vingbredd 28 cm. 17C305. 3:75
 (O) ATLANTANGÅRE, utförd i stadig plåt med flerfärgsmärkningar samt stillbart roder och propeller med kraftigt uppdragningsverk, längd 35 cm. 17C319. 3:75
 (P) MÅNRAKET med skytteletrafik ströcken jorden-månen. Utförd i plåt med jordglobebeteckning och fantastiska rymdskepp i trevlig flerfärgslackering. Med prima fjäderverk. Längd 49 cm. 17C320. 6:50
 (Q) MUSIKSNUVERA med gummitett och musikverk. Genom hastigt snurrande framkallas vackra koralmusik. Av kraftig plåt och målade i omtyckta färger. Storlek: höjd 24 cm, diam ca 19 cm. 17C308. 3:75
 (R) DOCKSPIS med kakelpressat baksetyslucka, som kan öppnas. Storlek 14½ x 8 x 15 cm. 17C317. 2:85

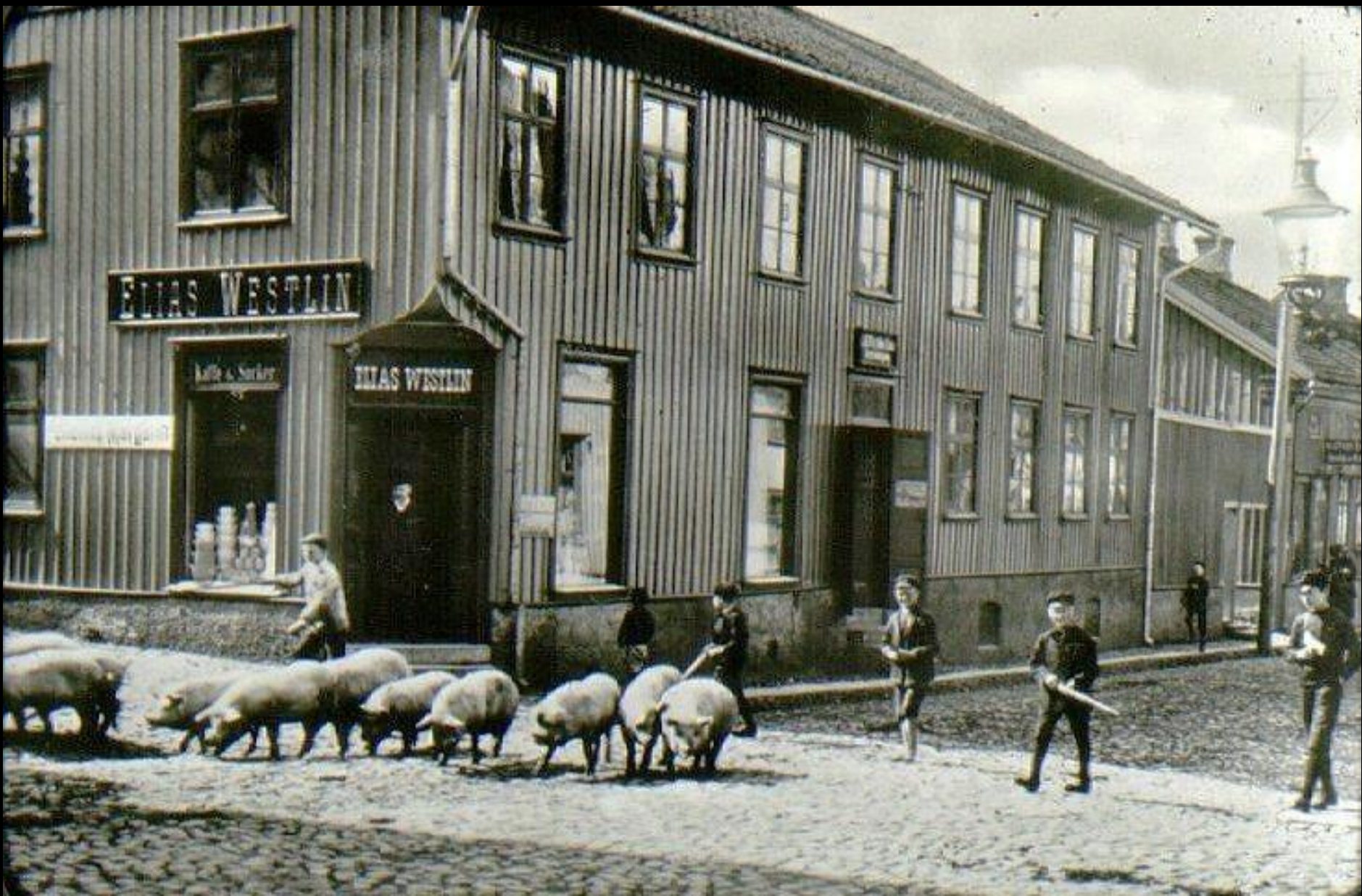
Goda varor — Lägsta priser

FOTON

Barn på hemväg från skolan år 1926.
Lagerstorps skola, Kinneved.
Fotograf Anders "All världens" Karlsson.

Cykelhäst i trä

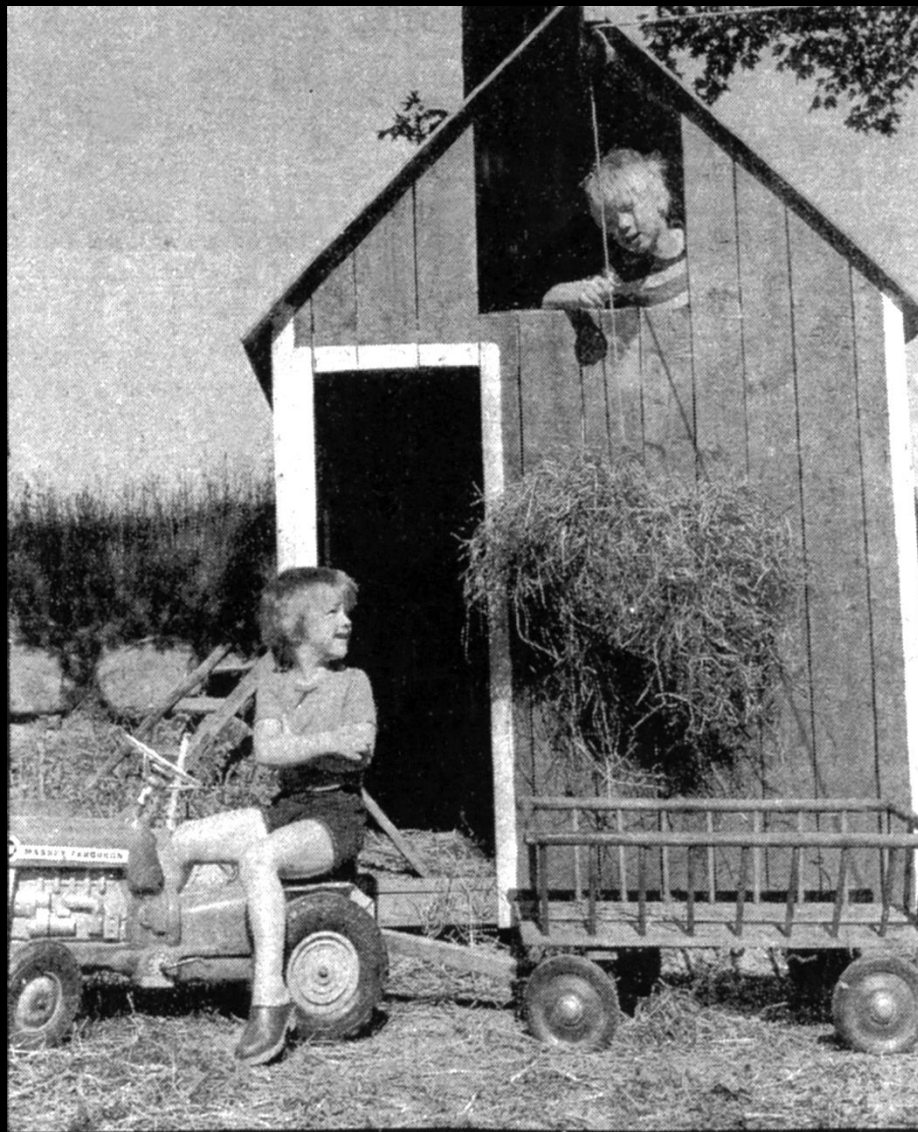
Fick en pojke i 4-årspresent år 1920.
Foto år 1921. Bland färgfotona på
leksaker finns en bild på cykelhästen.

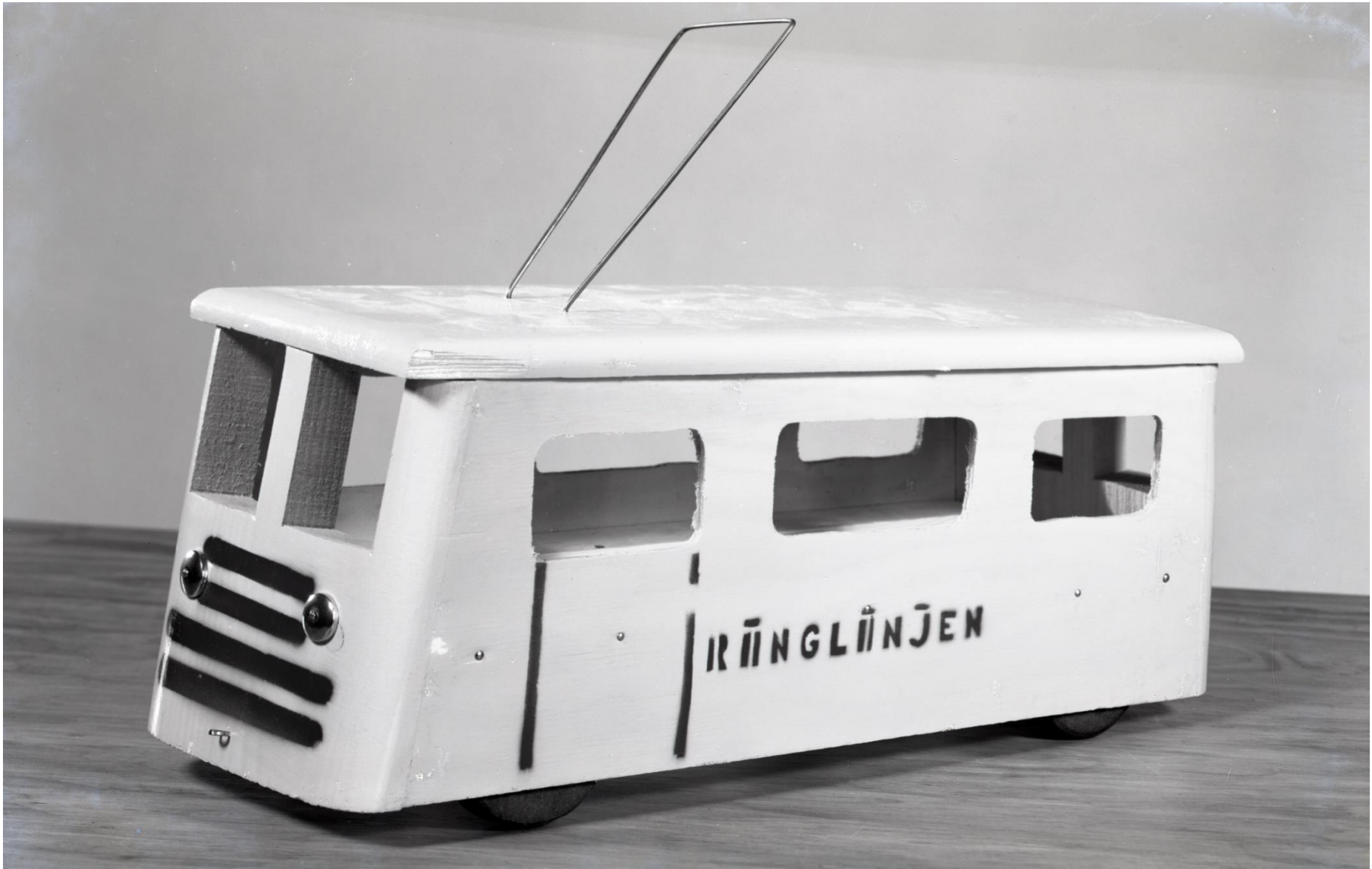
Även i mindre brukningssammanhang har mekaniseringen kommit långt som här hos bröderna Eriksson i Tranegården, Åsarp. Henrik sköter transporten från fälten och fram till ladugården, medan Morgan sköter lyfthissen och fördelar höet över skultorken.

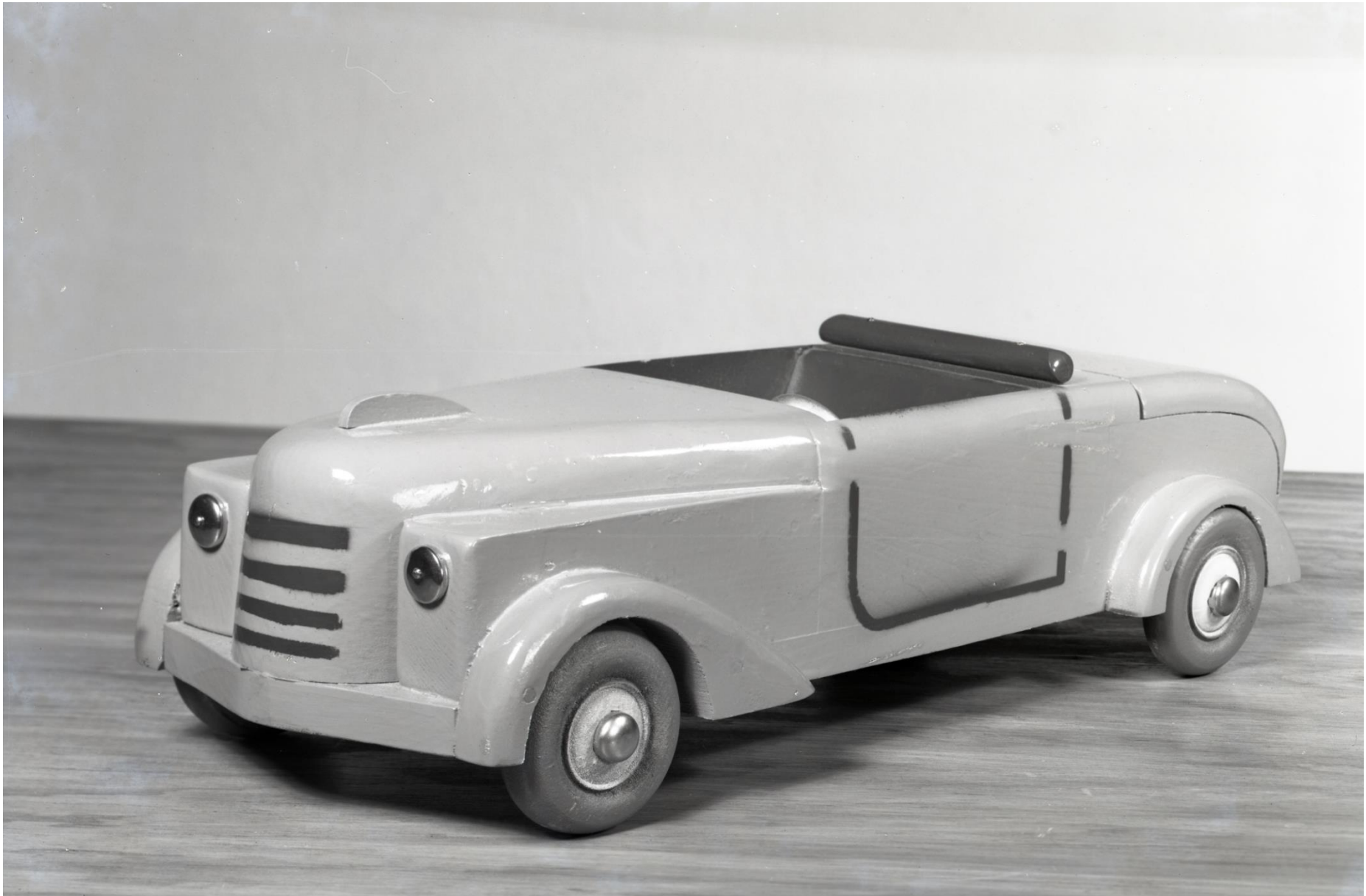
Höskörd i miniatyr

LEKSAKER
tillverkade av
TORSHÅ TRÄINDUSTRI
som låg i Vartofta

LEKSAKER

visade på utställningen

Trähäst

Julen 1926 fick en flicka (*tre år*) denna lilla trähäst på hjul av sin moster och mormor.

Kassaapparat

Av äldre och nyare modell.

Motorcykel

Tillverkad i Tyskland.
1950-tal.

Flygplan

Den vänstra från Tyskland, 1950-tal.

Den högra från Japan, 1970-tal.

Buss från Danmark, 1970-tal.

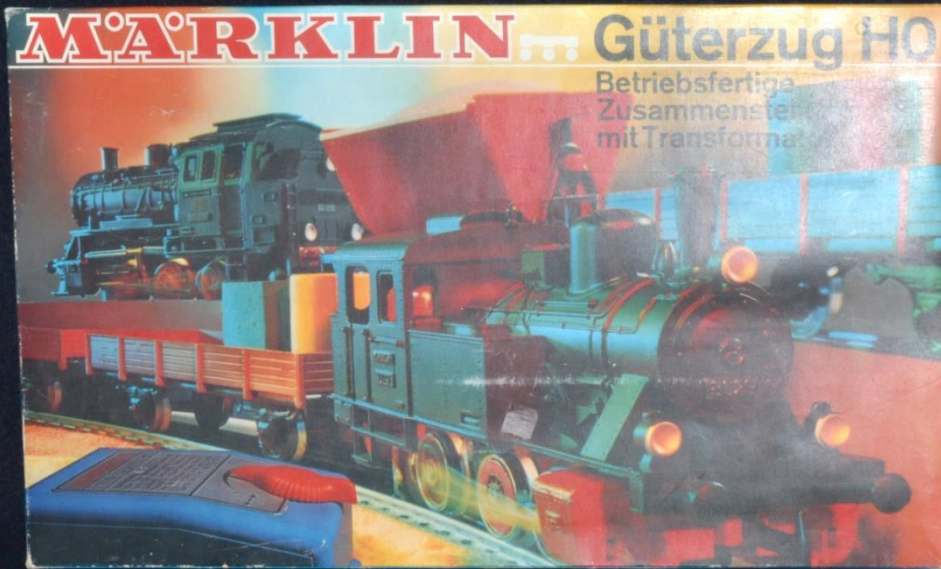
Bilar från Japan, 1980-tal.

Fordon
I olika modeller.

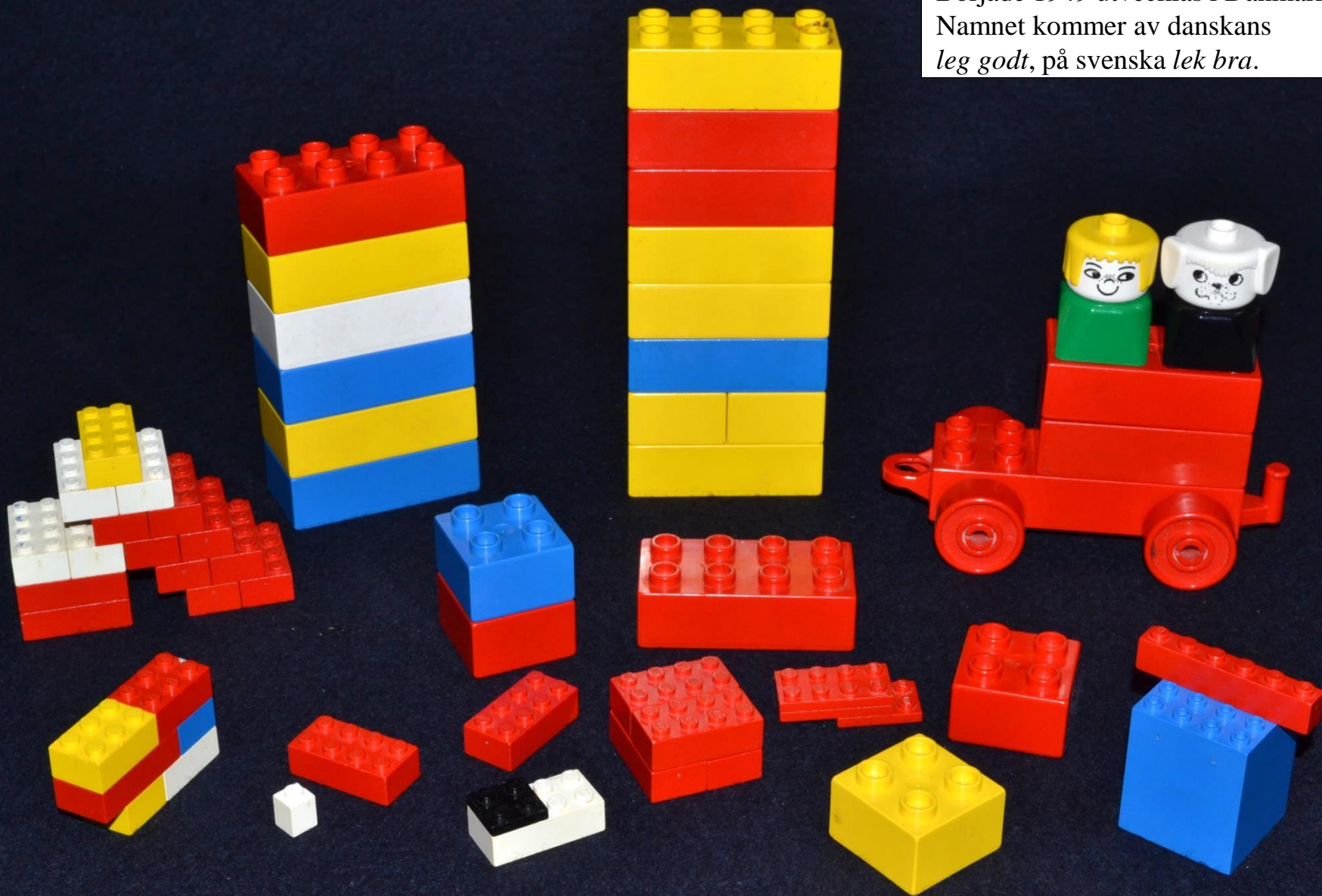

Modelltåg och modelljärnvägar
Tillverkat av det tyska företaget
Märklin som grundades 1859.

Lego

Ett system av byggelement i plast.
Började 1949 utvecklas i Danmark.
Namnet kommer av danskans
leg godt, på svenska *lek bra*.

Lantgård

I trä från 1940-talet.

Knallpulverpistoler och knallpulver

Pistol till vänster från 1920-30-talet.

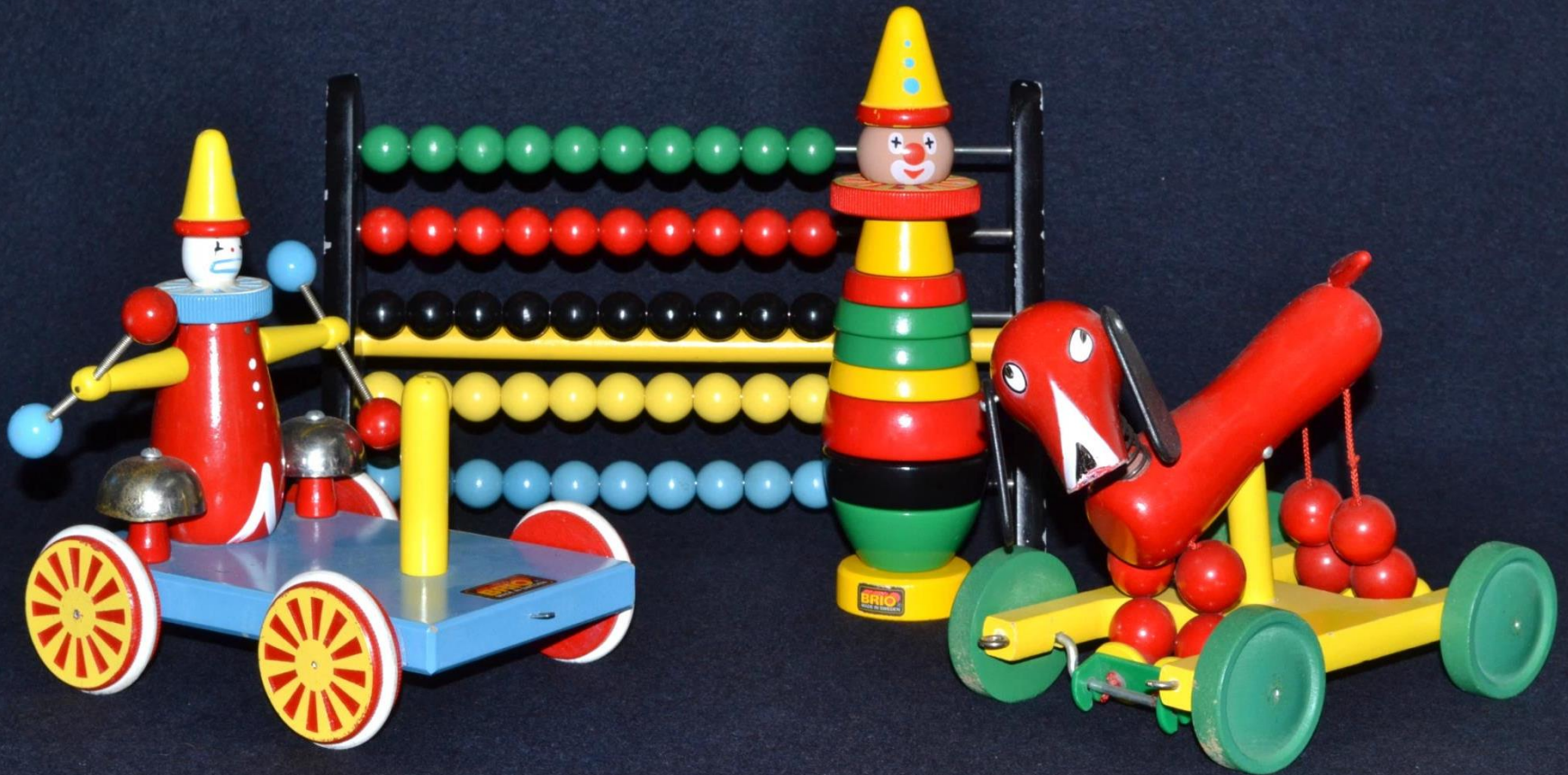
Uppe till höger från 1950-talet.

Nere till höger från 1910-talet.

BRIO

Detta svenska företag har tillverkat träleksaker sedan början av 1900-talet. Dessa leksaker är från 1970-talet. Namnet BRIO kommer av "Bröderna Ivarsson Osby".

Dockskåp

Det svenska företaget Lundby, startade i slutet av 1940-talet, tillverkar de mest sålda dockskåpen i världen. Framgången ligger i förmågan att analysera inredningstrender och snabbt få ut dessa i dockskåpsformat. Detta dockskåp är från 1970-talet.

Dockservis

”Snälla barn” tillverkad av Gustavsberg 1929. Servisen ingår i den kulturhistoriska föremålssamlingen, Falbygdens museum.

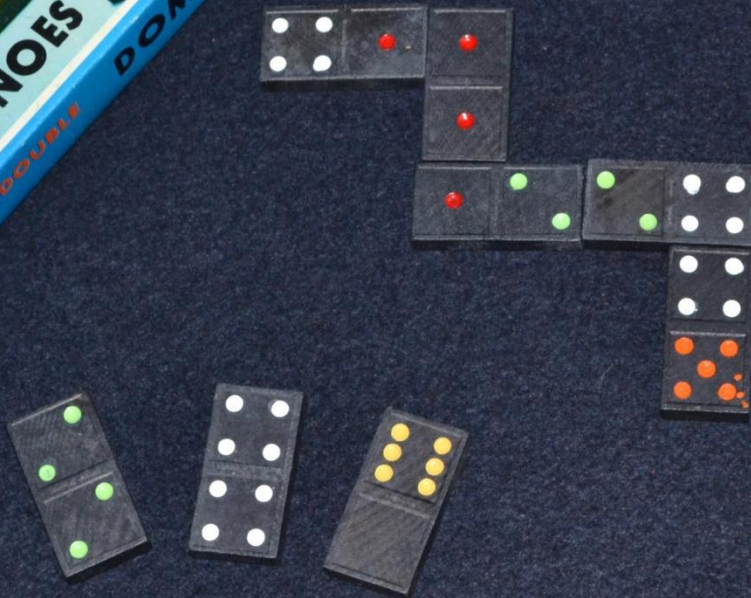
Husgeråd

Dessa leksaker är från 1950-talet.

Sällskapsspel

Domino, Yatzy och loppspel.

Sällskapsspel

Fia med knuff, Monopol och Rävspel.

Kortspel

Svarte Petter/Löjlga familjen och vanlig kortlek (fransk-engelsk kortlek).

Pussel

Vilda västern-motivet från 1960-talet.

De andra av senare årgång.

Putta kula

Det finns olika sätt att spela och vinna kulor. Putta ner kulor i en grop eller bygga en pyramid av kulor som ska slås ned.

Den traditionella lerkulan är den gröna i nedre raden.

Docka och dockvagn

Använd av en flicka i början av 1920-talet. Den stora dockan heter Britta. Ingår i den kulturhistoriska föremåls-samlingen, Falbygdens museum.

Barbie

En docka som ser ut som en ung kvinna.
Började tillverkas i USA 1959. Till
Sverige kom de första julen 1963.

Bubble Cut **Barbie** från
1962-63. Klädd i "Stormy
Weather" från 1964.

Midge från 1963.
Klädd i "Suburban Shopper".

Ken (Barbies pojkvän).
Klädd i "Cheerful Chef".

Alan (pojkvän till Midge).

Dockor

I olika utseenden.

Baby Ginger, troligen 1956, USA. Hon är lillasyster till de populära Gingerdockorna som kom i mitten av 1950-talet.

Dockan **Strampelchen** från mitten av 1950-talet. Från Tyskland.

Skallran, troligen från 1950.

Den **mörka dockan** kommer från England, slutet av 1950-talet.

Ginny från USA. Troligen från 1957.

Åkhäst

Använd av en pojke omkring år 1950.
Ingår i den kulturhistoriska föremåls-
samlingen, Falbygdens museum.

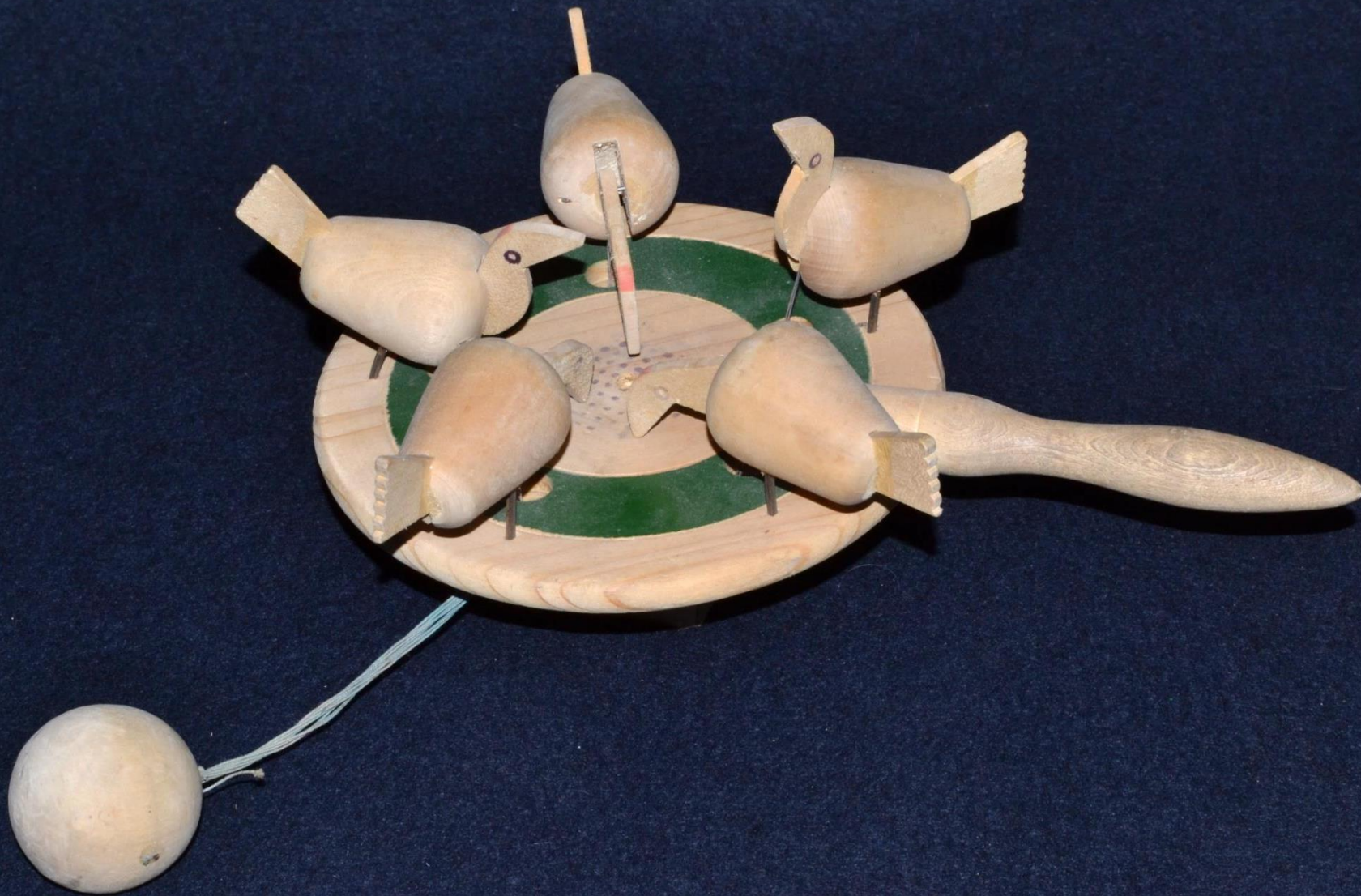
Trampcykel

Av äldre årgång. Cykeln ingår i den kulturhistoriska föremåls-samlingen, Falbygdens museum.

Pickande hönor

Leksak i trä. Ingår i den kulturhistoriska föremålssamlingen, Falbygdens museum.

Traktor

Tillverkad av Torshå Träindustri,
någon gång i slutet av 1940-talet
till början av 1950-talet.

Lastbil

Tillverkad av Torshå Träindustri, någon gång i slutet av 1940-talet till början av 1950-talet.

Bil

Av äldre årgång i trä. Ingår i den kulturhistoriska föremåls-samlingen, Falbygdens museum.

Kramdjur

En flicka fick katten i början av 1960-talet.

Kramdjur
Nallebjörnar och en gris.

Kramdjur

Till en flicka på 1920-talet.

Kramdjur

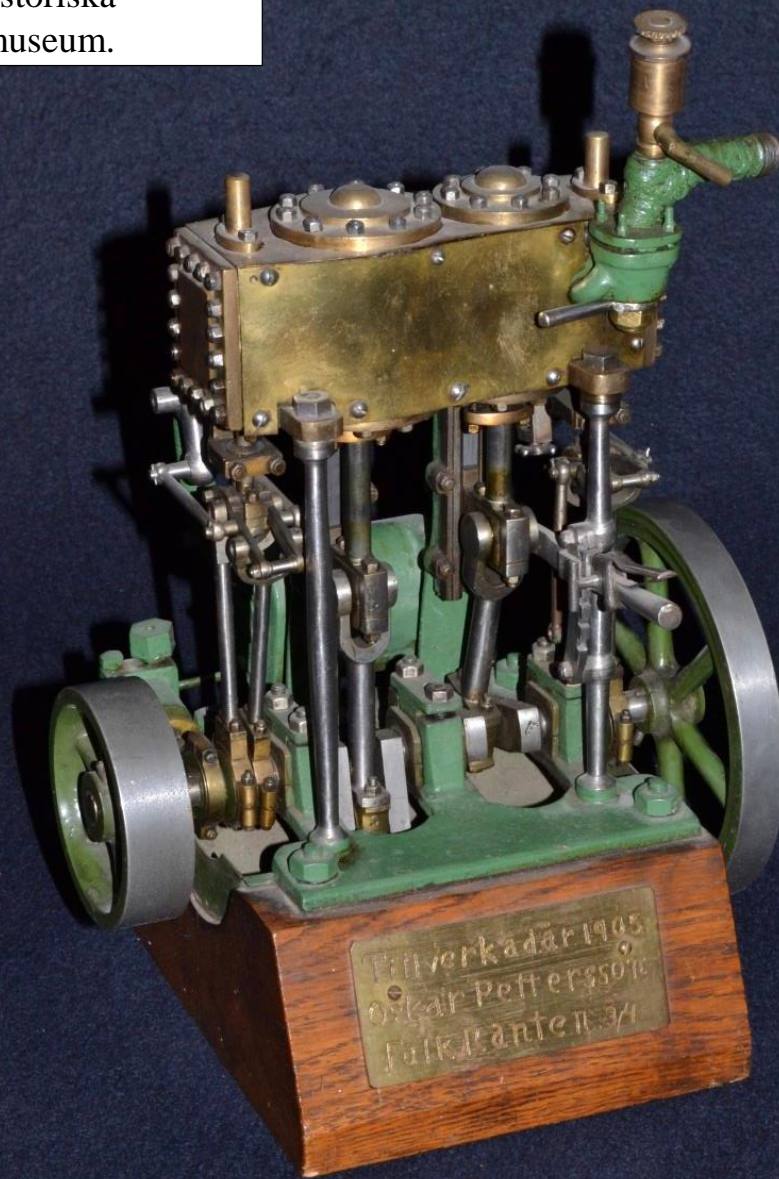
I början av 1980-talet var Snobben kramdjur till en flicka.

Ångmaskin

Tillverkad 1905 av Oskar Pettersson, Falköping.

Ångmaskinen ingår i den kulturhistoriska föremålssamlingen, Falbygdens museum.

Walldorfdocka

Sydd av trikå och stoppad med fårull.
Ögon och mun sydda. Gjord på 1980-
talet av Lillanna Johansson, Åsarp.

Tygdocka

”Glorex”-ansikte av trikå. Målade ansiktsdrag. Lillanna Johansson, Åsarp, gjorde denna docka på 1990-talet.

Docka

Mjuk kropp. Huvud, händer och fötter av materialet porslin. På 1990-talet gjorde Lillanna Johansson, Åsarp, dockan.

Docka

Tygkropp och emaljerat plåthuvud.
Tillverkad i Tyskland.

Cykelhäst i trä

Fick en pojke i 4-årspresent år 1920. Målad av målarmästare Dalin, Falköping. Senare ommålad vid flertalet tillfällen. På ett foto bland de svart-vita bilderna finns pojken på cykelhästen, taget år 1921. Cykelhästen ingår i den kulturhistoriska föremålssamlingen, Falbygdens museum.

Småhästar

Läs lekminnet som finns på sid 13-14.

Denna webb-utställning i pdf-form finns även som en pärm på Falbygdens museum. I den finns också många tidningsartiklar om du vill läsa mer. Välkommen in, slå dig ner och bläddra!